

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-529

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX AUGUST – RUGPJŪČIO 4, 1994 Nr. 30

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

Lietuvos nacionalinė
Mėgėjų draugija
Šių metų rugpjūčio 10 d. sukanka 120 metų, kai gimė pirmasis Lietuvos Respublikos Prezidentas ANTANAS SMETONA. Šiais metais (sausio 9 d.) taip pat sukako 50 metų nuo jo tragiškos mirties.

Šias jubiliejinės datas Chicagos lietuviai iškilmingai paminėjo gegužės 29 d. Minėjime paskaitą apie šio įžymaus Lietuvos valstybės veikėjo gyvenimą ir veiklą skaitė inž. Jonas Jurkūnas. Jo išsakytas mintis pateikiame DIRVOS skaitytojams

ANTANAS SMETONA

Jonas Jurkūnas

Vargu ar rasime kitą asmenį, kurio gyvenimas ir darbai būtų tiek daug sutapę su atgimstančios ir atgimusios Lietuvos istorija, kaip pirmojo ir ketvirtąjo Lietuvos Prezidento Antano Smetonos, kurio šimtas dvidešimtąją sukaktį nuo jo gimimo ir penkiasdešimtąją nuo jo tragiškos mirties šiandien minime.

Antanas Smetona gimė 1874 metų rugpjūčio 10 dieną Užulėnio kaime, Taujėnų valsčiuje. Ukmergės apskr., kaimiečių ūkininkų šeimoje. Mokėsi Palangos, Mintaujos ir Petrapilio IX gimnazijoje. 1902 metais baigė Petrapilio universiteto teisių fakultetą ir apsigyveno Vilniuje ir čia visa savo jaunatviška energija pasinėrė į lietuvišką darbą. Iš to lietuviško darbo nepasitraukė iki savo gyvenimo pabaigos 1944 metų sausio 9 d. Jis užtroško nuo dūmų gaisro nelaimės metu, kai atsitiktinai užsidedė namas, kuriame jis gyveno Clevelande, Ohio. Palaidotas Cleveland, Ohio, Knolwood kapinių mauzoliejuje, vėliau perkeltas į ALL SOULS kapinių mauzoliejų.

Antanas Smetona kaip žmogus. Vidutinio ūgio ir nestambaus sudėjimo. Su truputį į viršų riestais ūsais ir nedidele barzdele. Prof. M. Biržiška jį taip apibūdina:

"Š. pasižymėjo savo lėtu būdu ir ramiu galvojimui, palinkimu į atitrauktinį bendrų klausimų nagrinėjimą, drąsa reikšti nuomones, kad ir priešingas daugelio, net daugumos nusistatymui, sugebėjimu apie save spiesti žmones, kad ir be didelės atrankos, bet pasiduodančius jo autoritetui, kitus net dėl perdidelio jo pasitikėjimo prisiartinusiais prie jo žmonėmis, vėliau tat piktam panaudojančius, svarbiose savo ar tautos gyvenimo valandose nekartą pasireiškė nelauktu tvirtumu ir ryžtingumu."

Pulk. Šliogeris, buvęs jo adjutantas, laiko jį švelnios sielos ir švelnaus būdo – malonus ir geros širdies žmogus.

Pagal A. Merkelį Antanas Smetona buvo tvirtų principų, dėl kurių nedarė kompromisų ir visuomet dėl jų šventai kovojo, įsitikinęs, kad tai jo būtina pareiga. Tuo savo nepaprastu pastovumu, patvarumu ir principumu visada susilaukdavo daugiau priešų negu draugų.

Antanas Smetona buvo labai darbštus ir pareigingas. Kaip pavyzdys jo darbštumo: vadovaudamas Lietuvių Draugijos centro komitetui Vilniuje 1915, 1917 m. per du metus turėjo 200 posėdžių, taigi po du kas savaitę.

Nepaprastai mėgo gamtą, ypač savo gimtuosius Užulėnius. Jis taip pat daugiau šeimos, negu viešumos žmogus.

Jaunas būdamas Antanas Smetona mėgdavo dainuoti.

Jo ryšys su jaunimu buvo beveik permanentinis. Jau prezidentu būdamas visada rasdavo progos dalyvauti jaunųjų tarpe. Jis su Skautų Sąjunga – tos Sąjungos šefas – nuolatos lankydavosi jų stovyklose ir nemažai laiko praleisdavo jų tarpe.

Akademiniis jaunimas traukė jo dėmesį – jis jų tarpe atjaunėdavo. Jis buvo Korp! Neo – Lithuania, Korp! Filiae Lithuania ir Korp! Jaunoji Lietuva garbės narys ir dažnas tų korporacijų svečias jų švenčių progomis.

Antanas Smetona giliai religingas, jis niekada nekojo prieš katalikų bažnyčią, bet jau nuo Vilties laikų skelbė, kad bažnyčia nebūtų naudojama politiniams tikslams. Nes tuo būtų žalojama pati religija.

Tai tokie labai nepilni ir rupūs Antano Smetonos kaip žmogaus bruožai.

Antanas Smetona kaip žurnalistas. Nuo pat savo jaunatvės Antanas Smetona kovos žmogus ir pagal savo vidines ir fizines galias pasirinko vieną iš stipriausių kovos ginklų – plunksną.

Savo žurnalistinę ir redaktoriaus karjerą pradėjo 1904 m. Vilniaus Žiniose.

Vienu ar kitu būdu su spauda buvo surištas per visą savo gyvenimą. Lietuvos Ūkininko redaktorius, Vilties redaktorius, Vairo redaktorius, Lietuvos Aido redaktorius – tai prieškariniai Antano Smetonos kaip žurnalisto darbai. Gi jau nepriklausomo gyvenimo metu, pasitraukęs iš Respublikos prezidento pareigų, jis redagavo Lietuvos Balsą, Lietuvių Balsą, Tėvynės Balsą, Krašto Balsą, Vairą, o taip pat ir keletą vienkartinį leidinių. Tų vardų kaitaliojimas – tai didelės opozicijos pažimys, nes dėl tos didelės opozicijos jo redaguojamieji laikraščiai buvo uždarinėjami, o redaktorius buvo baudžiamas, palyginti, nemažomis pinigėmis bandomis ir net į kalėjimą buvo patekęs.

Vėliau būdamas vėl prezidentu Antanas Smetona atrinko ir Pažangos bendrovę 1930-1931 m. išleido jo publicistinių raštų, spausdintų Viltėje, Vaire ir Lietuvos aide, keturis tomus.

Pirmasis tomas "Vienybės gairėmis", 320 psl., dedikuotas dr. Jonui Basanavičiui ir inž. Petriui Vileišiui.

Antras tomas "Šviesos takais", 358 psl., dedikuotas Rygiškių Jonui Jablonskiui.

Trečiasis tomas "Atgimstant", 322 psl., dedikuotas Jonui Kubiliui ir Liudui Noreikai.

Ketvirtasis tomas "Santykiai su lenkais", 312 psl., dedikuotas kan. Juozui Tumui.

Antano Smetonos šešiasdešimt metų amžiaus sukakties proga, Pažangos bendrovė išleido 1935 m. jo pasakytų 1934 metais kalbų rinkinį "Pasakyta parašyta".

O atsiradęs šioje svetainėje Amerikos žemėje Antanas Smetona bendradarbiavo spaudoje, parašė komentarus Noremo knygai "Timeless Lithuania". Buvo pradėjęs rašyti veikalą "Lithuania Propria", bet nelaukta ir netikėta tragiškoji mirtis visus jo žurnalistinius planus nutraukė.

Apie ką daugiausiai Smetona rašė. Įdomią statistiką

duoda I. Kisiną savo dviejų dalių veikale "Antano Smetonos biografija ir Antano Smetonos bibliografija".

Kisino statistika per 34 metus Smetonos žurnalistinio darbo sekanti:

"procentiškai imant, yra rašęs: 0. Bendrybės – 8,26%; 1. Filosofija – 15,43%; 2. Tikyba–Teologija – 0,87%; 3. Socialūs mokslai – 62%; 4. Kalbamokslis – 2,63%; 5. Griežtieji mokslai – 0,36%; 6. Taikomieji mokslai – 2,68%".

Iš I. Kisino pateiktų dokumentų matome, kad A. Smetonos daugiausia rašyta socialiniais ir filosofiniais klausimais, o mažiausia – griežtųjų mokslų.

Antanas Smetona kaip pedagogas ir mokslininkas. Dar studentu būdamas Antanas Smetona padėjo savo mokytojui Jonui Jablonskiui tirti savo gimtosios apylinkės tarmę.

1906 m. jis buvo vienas iš lietuvių Mokslo draugijos steigėjų Vilniuje ir valdybos narys. Tiesa, ši draugija buvo gal daugiau kaip mokslo

mėgėjų ir mokslo rėmėjų sambūris. Tas draugijos mokslinis lygis buvo įvairus ir gal todėl tikroji mokslinė veikla negalėjo būti efektingai išvystyta. Lietuvių Mokslo draugija išleido 56 lietuvių kalba mokykloms vadovėlius – kai kurie jų buvo Antano Smetonos paruošti. Jis pats dėstė lietuvių kalbą Vilniaus gimnazijoje.

1923 metais Antanas Smetona buvo pakviestas tuometinio Lietuvos universiteto humanitarium fakultete docento pareigas eiti meno teorijos ir istorijos katedroje. Vėliau buvo perkeltas į filosofijos katedrą ir dėstė etiką bei jos istoriją. 1926 m. balandžio mėn. buvo pakeltas docentu. Jis parašė nemažą mokslinių straipsnių iš filosofijos srities.

Aktyviu universiteto personalo nariu Antanas Smetona išbuvo iki 1927 metų. 1932 m. V.D.U. jam suteikė filosofijos garbės daktaro laipsnį.

(Bus daugiau)

PREZIDENTO CLINTON PAREIŠKIMAS DĖL RUSIJOS KARIUOMENĖS IŠVEDIMO IŠ ESTIJOS

Washington, liepos 26 d. Prieš keletą valandų gavau prezidento Jelcino pranešimą, kuriame pirmiausia sakoma, kad jis džiaugiasi Jordanijos ir Izraelio susitarimu. Kartu jis pareiškė, kad jis ir Estijos prezidentas Meri susitarė, jog Rusija savo ka-

riuomenę iš Estijos išves iki 1994 m. rugpjūčio 31 dienos.

Kaip žinia, kariuomenės išvedimo iš Rytų Europos kraštų JAV siekė nuo pat II pasaulinio karo pabaigos. Po rugpjūčio 31-mosios neliks nei vieno rusų kareivio Vokietijoje, ar kur kitur Rytų Europoje.

Girdėta iš Vilniaus

• **SEIMO PAVASARIO SESIJOJE, KURI BAIGĖSI VI-DURVASARYJE, PRIIMTI NET 102 ĮSTATYMAI.** Praėjusią savaitę pasibaigusi Seimo pavasario sesija pagal priimtų įstatymų skaičių buvo pati produktyviausia iš visų prieš tai vykusių. Per 77 šios sesijos plenarinius posėdžius priimti 102 įstatymai. Pirmojoje Seimo sesijoje, prasidėjusioje 1992 metų rudenį, buvo priimti 29 įstatymai, antrojoje, kuri vyko pernai kovo – birželio mėnesiais, jų išleista 68, o trečiojoje nuo 1993 metų rugsėjo iki šių metų vasario – 86 įstatymai. Šiuos duomenis spaudos konferencijoje pateikė Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas. Jo nuomone, produktyviau dirbti padėjo Seimo statutas, kuris griežtai reglamentuoja įstatymų pateikimo tvarką, jų svarstymą komitetuose, diskusijas plenariniuose posėdžiuose. Reikšmingiausiais Česlovas Juršėnas laiko Seime priimtus keturis įstatymų blokus. Pirmuoju tarp jų Seimo pirmininkas įvardijo Pensijų bei Sveikatos sistemos įstatymus. Kitas, pasak jo, kapitalinis darbas yra pradėtoji teisinės sistemos reforma. Ją įgyvendinant, priimti Teismų, tarp jų ir ūkinio, bei Prokuratūros įstatymai, padaryti esminiai pakeitimai Advokatūros įstatyme. Didelį darbą Seimas atliko papildydamas ir pakeisdamas civilinį bei administracinių teisės pažeidimų kodeksus. Labai svarbūs, Seimo pirmininko nuomone, yra priimtieji ekonominiai įstatymai. – Žemės, akcinių bendrovių, Lito patikimumo bei kiti. Prie ketvirtąjo bloko Seimo pirmininkas priskyrė Vyriausybės įstatymą ir tris jo nuomone, susijusius su vietos savivalda. Pastaruosiuose nustatyta, jog Lietuva bus suskirstyta į dešimt apskričių ir apie šimtą savivaldybių. Seimo pavasario sesijoje, be priimtų įstatymų, taip pat ratifikuota daugiau kaip 20 tarptautinių sutarčių. Tai, be kita ko, rodo, jog aktyvesnė užsienio politiką pradėjo vykdyti Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė, pažymėjo Česlovas Juršėnas.

Seimo opozicija, vadovaujama Vytauto Landsbergio, kol kas savo nuomonės dėl Seimo sesijos rezultatų nepareiškė. Opozicija, pasak jos spaudos tarnybų, dabar didžiausią dėmesį skiria referendumui. Socialdemokratai bei jos frakcijos pirmininkas Seime Aloyzas Sakalas sakė, kad jie ir ateityje bus konstruktyvioji Seimo opozicija. Socialdemokratai, pasak Aloyzo Sakalo, reikalaus priimti įstatymus ginančius vargingųjų Lietuvos žmonių teises.

• **REFERENDUMAS LIETUVAI KAINUOS PUSPENKTO MILIJONO LITŲ.** Vyriausioji rinkimų komisija pateikė vyriausybei referendumo rengimo samatą. Ji paprašė 4,5 milijono litų. Pusė šios sumos bus išleista balsavimo biuleteniams ir referendumui teikiamų įstatymų projektams atspausdinti, kita dalis – apmokėti referendumo komisijų narių darbą. Miestų ir rajonų komisijose dirba 620 žmonių, o apylinkių – apie 20 tūkstančių. Nuo liepos 20 dienos jiems mokamas vidutinis mėnesinis atlyginimas. Referendumas įvyks rugpjūčio 27 dieną. Jį inicijavusi Konservatorių partija siūlo priimti įstatymą dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių bei akcijų ir pažeistos teisėsaugos. Įstatymo projekte siūloma beveik šimteriopai kompensuoti gyventojų indėlius, kuriuos jie laikė taupomosiose kasose iki 1991 metų vasario mėnesio ir kurie dėl tuo metu prasidėjusios infliacijos maždaug tiek pat nuvertėjo. Lietuvos Seimo vadovai paprašė Tarptautinio valiutos fondo ir Pasaulio banko specialistų padaryti ekspertizę dėl galimų ekonominių pasekmių, jeigu įstatymas būtų priimtas. Užvakar gautame atsakyme jie konstatavo, kad referendumo įstatymo realizavimas sukeltų naują infliacijos bangą, kuri atvestų šalies ekonomiką prie katastrofos ribos. Referendumui surengti prašoma suma prilygsta trijų didelių ligoninių išlaikymo metiniam biudžetui. Sveikatos apsaugos ministerija dėl biudžetinių lėšų trūkumo mažina jose lovų skaičių, tarp jų ir ekstrachirurginių.

• **NEEILINĖ SEIMO SESIJA, TIKRIAUSIAI, ĮVYKS.** Seimo valdyba svarstė galimybę sušaukti neeilinę Seimo sesiją rugpjūčio pabaigoje. Ją sušaukti, neoficialiais duomenimis pareikalavo apie 50 valdančios LDDP partijos bei jos frakcijos Seime nariu. O sesijoje turėtų būti priimtas nutarimas surengti savivaldybių tarybų rinkimus. Rinkimus siūloma surengti lapkričio pabaigoje arba gruodžio pradžioje. ELTOS žiniomis, už LDDP sąrašus savivaldybių rinkimuose žada balsuoti maždaug penktadalis rinkėjų. Jeigu šios prognozės pasitvirtintų, LDDP savivaldybėse gautų daugumą. Opozicinės partijos, pirmiausiai Lietuvos konservatoriai, tikisi, jog to nebus.

• **SVARSTOMA ASOCIJUOTOS NARYSTĖS SUTARTIS.** Lietuvos ir Europos Sąjungos ekspertai Vilniuje pradėjo tartis dėl Lietuvos asocijuotos narystės Europos Sąjungoje rengimo sutarties. Tris dienas truksiančiose konsultacijose Europos Sąjungos komisijos narių delegacijai vadovauja generalinio direktorato Rytų ir Vidurio Europos bei Baltijos valstybių departamento direktorius D. Guggenbuhlas, Lietuvos ekspertams – užsienio reikalų ministerijos sekretorius A. Januška.

Arabai nerimsta

Buenos Aires miesto centre galinga bomba sugriovė didžiulį pastatą, kuriame buvo svarbūs Argentinos žydų bendruomenės centrai, įstaigos. Suimti keli asmenys, vienas jų iranietis. Per paskutinį dešimtmetį pasaulis girdėjo nemažai musulmonų teroristų išsišokimų. Nuo pat Libano pilietinio karo dienų, spaudos puslapiuose buvo daug žinių apie įkaitų grobimą, lėktuvų sprogdinimus, New Yorko Pasaulinio prekybos centro bomba. Alžire specialiai teroro veiksmams įsteigta grupė – Islamo Išganymo frontas išpėjo visus užsieniečius greit išvažiuoti. Nužudyti keli rusai ir rumunai, naftos šaltinių darbuotojai. Nušauti septyni italai jūreiviai, miegoję viešbutyje. Per 10 dienų Alžire nušauta 14 užsieniečių. Net ir užsienio diplomatai bijo be apsaugos pasirodyti gatvėse. Tai Alžiro musulmonų fundamentalistų darbas. Jie siekia valdžios, panašios į dabartinę Irano dvasiškių valdžią. Sakoma, kad Iranas finansais palaiko tokią teroro aktyvistų veiklą ne tik Alžire, bet ir Egipte, Maroke, Tunise bei Turkijoje.

Šitokia padėtis atsiliepia Europos šalyse, ypač Prancūzijoje, kur paskutiniuose rinkimuose nacionalinis Frontas, griežtai pasisakęs prieš arabų imigrantų įsileidimą, laimėjo daugiau 10 nuoš. balsų. Jau dabar Prancūzijoje gyvena legaliai atvykusių imigrantų iš Alžiro apie tris milijonus. Jų skaičius vis auga. Prancūzijos ryšiai su Alžiru yra seni.

Prancūzai valdė Alžirą 132 metus, daugumas alžiriečių kalba prancūziškai ir iki 1962 metų, kada Alžiras paskelbė nepriklausomybę, visi alžiriečiai buvo Prancūzijos piliečiai, daug jų Prancūzijoje baigė mokslus ir kitos kalbos nemoka. Jei Alžire kiltų pilietinis karas arba valdžią perimtų religiniai fanatikai, vadinami fundamentalistai, daug alžiriečių bandytų palikti savo kraštą ir keliautų į užsienį, daugiausia į

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

Prancūziją. Šios vyriausybė būtų pastatyta į nemalonią padėtį, nes daug Alžiro gyventojų turi dvigubą pilietybę ir laiko Prancūziją savo antrąja tėvyne. Blogiausia, kad toje tėvynėje bedarbių skaičius nemažėja, o dvigubą pilietybę turinčių imigrantų skaičius didėja maždaug po 200 kiekvieną mėnesį. Jau jaučiami socialiniai įtempimai, imigrantai užpuldinėjami gatvėse. Spauda vis dažniau rašo, kad su imigrantų, ypač nelegalių atvykimu auga nusikaltimai, vagystės, prostitucija. Tas pat jaučiamas Italijoje, kur imigrantai iš Maroko ir Tuniso. Su jų augimu stiprėja ir italų naujųjų fašistų partijos, pasisakančios prieš imigrantus. Ekonominio atoslūgio metu vyriausybėms nelengva verstis su savo pačių gyventojais, gausesnė emigracija iš Afrikos dar daugiau apsunkina tuos rūpesčius. Kaip išlaikyti, aprūpinti darbu ir butais naujuosius gyventojus, kaip aprūpinti mokyklas jų vaikams ir ligonines – sergantiems.

TRUMPAI

• Washingtonė prasidėjo Jordano karaliaus Husseino ir Izraelio premjero Rabino derybos. Bandoma užbaigti karo būklę, susitarti dėl Jordano upės vandens.

• Vokietijos Konstitucinis teismas nutarė, kad ateityje vokiečių kareiviai galėtų dalyvauti Jungtinių Tautų taikos priežiūros veiksmuose ne tik NATO valstybių teritorijoje, bet ir už jos ribų.

• Pakistanas ištrėmė Indijos diplomata, apkaltinęs jį šnipinėjimu. Indija atsiliepė, išstremdama du pakistaniečius diplomatus.

• Pasaulyje šiek tiek pakilo naftos kainos. Nigerijos naftos pramonės darbininkai pradėjo politinį streiką. Protestuojama prieš pernai demokratiniuose rinkimuose išrinkto prezidento Abiolos pašalinimą. Karinė valdžia paskelbė, kad rinkimai laiko-

mi neteisėtais, o Abiola – išdavikas.

• Ruandos pabėgėlių stovyklose Zaire prasidėjo choleros epidemija. Iš 8 mil. Ruandos gyventojų, kaip spėlioja Jungtinių Tautų paramos tarnautojai, pusė milijono žuvo, 2 mil. išbėgo į kaimynines šalis. Naujai valdžiai raginant, tie, kurie dar paeina, grįžta namo, kiti laukia mirties.

• Haiti valdžia, kurios svarbiausi karinės chuntos nariai: generolas Raoul Cedras, kariuomenės štabo viršininkas gen. Biambly ir policijos viršininkas Michel Francois ištrėmė Jungtinių Tautų atsiųstus žmogaus teisių komisijos prižiūrėtojus, toliau persekioja legalaus prezidento šalininkus. Amerikos vyriausybė grasina karine invazija. Jai pritaria Čilės, Argentinos ir Kolumbijos vyriausybės.

• Georgijos valstijoje potvyniai palietė 42 apskritis. Žuvo 28 žmonės, išardyta 900 kelių, sugriauta 600 tiltų. Iš kapinių vanduo išplovė 200 karstų. Šeši tūkstančiai liko be pastogės.

• Gudijos prezidento rinkimus laimėjęs A. Lukašenka pažadėjo siekti glaudesnių ryšių su Rusija. Jis kritikavo buvusios valdžios reikalavimus, kad būtų išvesta rusų kariuomenė.

• Kambodžijos komunistų partija paskelbė, kad šiaurinėje valstybės provincijoje įsteigta "laikinoji" vyriausybė, premjeru pasiskelbė Khieu Samphan.

• Hong Konge labai užteršti uosto vandenys. Valdžia paskyrė didelę sumą vandens valymui, įvedė įstatymus restoranams, kur siūlomi žuvies ir kitų jūros gyvių patiekalai. Buvo sustabdyta choleros epidemija, mirė vienas asmuo.

• Iranas, nukritus naftos kainoms, atsidūrė finansiniuose sunkumuose. Suvaržytas užsienio prekių importas, valdžia tęsia derybas su užsienio bankais dėl senų skolų atidėliojimo. Ekonominė padėtis gresia prezidentui Rafsanjaniui.

• Brazilijos kavos plantacijas pakando dvi nelauktos šalnos. Laukiama kavos pupelių kainų pakilimo, nes brazilai užaugina 30 nuoš. pasaulio kavos. Prisideda ir įvykiai Ruandoje, kuri irgi eksportuoja kavą. Tarptautiniai kavos pirkliai liepos 13 mokėjo už svarą kavos 2.74 dol. Tai aukščiausia kaina nuo 1986 m.

(Nukelta į 8 psl.)

• **LIETUVA PRETENDUOJA Į EUROPOS KREPŠINIO ELITA.** Lietuvoje su didžiuliu entuziazmu sutikta žinia, kad šalies jaunių krepšinio rinktinė Tel Avive iškovojo Europos čempionų titulą. Lietuvos krepšininkai finalinėse rungtynėse įveikė kroatų, kurie nuo maždaug 1985 metų buvo pagrindiniai Lietuvos krepšinio klubų varžovai kovose dėl Europos taurių. Olimpinėse žaidynėse Barcelonoje Lietuvos krepšininkai užėmė trečią vietą, juos pralenkė JAV ir Kroatija. Geriausi Lietuvos krepšininkai žaidžia Europos klubuose. Arvydas Sabonis (ūgis 224 centimetrai) yra pagrindinis Ispanijos "Real" klubo centras. Šarūnas Marčiulionis žaidžia JAV nacionalinėje krepšinio lygoje. Lietuvoje tikimasi, kad Tel Avive tapę Europos čempionais aštuoniolikmečiai sportininkai bus šalies rinktinės pagrindas 1996-2000 metų kontinento pirmenybėse. Lietuva buvo iškovojo Europos čempionų titulą 1937 ir 1939 metais.

ELTA (B.B.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

IŠĖJUSIEMS NEGRĮŽTI

Juozas Žygas

Daugeliui, kurie dar esame gyvi, suėjo ar netrukus sueis 50 metų, kaip esame svetimose padangėse. Kuomet rytuose dundėjo patrankos ir gaisrai nušvietė padangę, daugeliui didelio pasirinkimo nebuvo, tik viską mesti ir į Vakarus bėgti. Kadangi bolševikinės hordos buvo baisesnės, negu Vakarų sąjungininkų bombos. Kodėl mes dabar plačiau apie tai išbėgimą turime rašyti. O todėl, kad toks atvejis, kuomet 70-80 tūkstančių mūsų žmonių, viską palikę į nežinią išėjo, yra turbūt mūsų istorijoje vienintelis. Tikslus išbėgusiųjų skaičius nėra ir negali būti tiksliai žinomas. Dar stovykliniais laikais buvo skaitoma, kad Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje ir kitur buvo 60,000 lietuvių pabėgėlių. Iš Lietuvos pasitraukę žymiai didesnis skaičius, tačiau niekas nežino, kiek jų liko pakelėse.

Yra žinoma, kad labai didelis skaičius išbėgusiųjų, buvo apsupti Rytrūsiuose. Tai daugiausiai buvo tie, kurie per vėlai išbėgo arba tie, kurie manė, kad rusai prie Vokietijos sienos bus sulaukyti. Tuomet daugelis žmonių nesuprato, kad jeigu vokiečiai būtų galėję, tai juos būtų prie Dniepro sulaukę. Taip pat daugelis nenorėjo, per daug toli nuo Lietuvos bėgti. Tad daugelis buvo Pomeranijoje, Saksonijoje ir net Čekijoje apsupti ir į rusų nagus pateko. Taip pat niekas nėra suskaitęs, kiek lietuvių Berlyno, Leipzigo, Dresdeno ir kitų miestų griuvėsiuose liko. Lietuvių kaulais Rytų Vokietijos pakelės nuklotos. Ir niekas net mažu kryželiu jų kapų nepažymėjo. Lietuvių kaulais yra ne vien tik Sibiro platybės nuklotos.

Įvairūs dabartiniai Lietuvos pareigūnai, dažniausiai jau po karo gimę, apie mūsų pasitraukimo sąlygas nė mažiausio supratimo neturi. Kam tokie klausimai yra reikalingi, kaip: 9. Ar Jūsų tėvai (ar seneliai) 1919-1940 metais buvo Lietuvos Respubli-

kos piliečiai". Jeigu tas klausimas dar galėtų būti atsakomas, tai kas dabar galėtų pasakyti, kur gimę seneliai? Mano atveju tai jau siektų praėjusio šimtmečio vidurį, maždaug dar baudžiaivos laikus (nors mano protėviai nebuvo baudžiauninkai, tačiau tai padėties nekeičia J.Ž.) Tai tik parodo, kad vieni kitų nesuprantame, tad ir susikalbėti negalime. O negalint visų klausimų tinkamai atsakyti, jau esame palikti biurokratų malonei, kurie mums didelių simpatijų nerodo. Lietuvos pilietybė yra nepalyginamai sunkiau gauti – negu Amerikos! Nors ir nebūdami piliečiai, tačiau iš visų pusių girdime: "Mes privalome..." Visi ragintojai turėtų žinoti amerikietišką pasakymą "No taxation without representation".

Šiam rašiniui antraštei panaudojau, savo bičiulio, Marijaus Katiliškio 1958 m. išleistos knygos pavadinimą. Tačiau su tokiu pavadinimu jis nebūtų galėjęs pasirodyti 1946-49 m. laikotarpyje. Tada mes visi buvome pasirengę grįžti. Man prisimena epizodas, 1945 m. vėlyvas ruduo (galėjo būti lapkričio mėn. pabaiga), važinėjau (ant anglių) po anglių zoną. Kažkurioje tai stovykloje kalbėjo gen. P. Plechavičius. Tuomet mes manėme, kad mūsų generolai palaiko ryšius su sąjungininkų karine vadovybe. Tad žinojo tai ko mes nežinojome. Jis kalbėjo apie esamą situaciją. – "Politiniai įvykiai keičiasi mūsų naudai. Mūsų grįžimas į Lietuvą gali išsipildyti greičiau, negu mes galvojame. Galimas daiktas, kad net labai greitai laiku". – Tuomet viena moterėlė paklausė. "Galbūt Kalėdas jau švęsime namuose?" – Jai atsakė – "Žinoma, tamsta, visko gali būti – galime ir namuose švęsti". Tai tokios buvo mūsų nuotaikos prieš 50-tį metų. O dabar, praėjus tiek daugel metų ir Lietuvai esant nepriklausomai, mes galime grįžti, bet tik – kaip pašaliečiai!

AR TURITE TAUTINĖS SAVIGARBOS, PONAI?

Jonas Avyžius

Valstybės dienos paradinės fanfaros laikinai užtrenkė kraupų Lietuvos kasdienybės minorą. Po visą pasaulį žiauraus likimo išblaškyta tauta, simboliškai susijungusi po nepriklausomos (irgi simboliškai?) Tėvynės dangum, pasijuto vėl galinga savo dvasia, aristokratiškai žvelgianti į elgetišką buitį, kuri dar neseniai daugeliui atrodė bene svarbiausia.

Tačiau šventiniai smilkalai išsisklaidė, ir vėl regime 1939 metų rudens primirštą viziją, kuri išpėja mus, patyrusius ne vieną skaudžią istorijos pamoką. Prisimename fatališką Trojos arklį – Tarybų Sąjungos karines bazes, – kuris buvo įvestas į Lietuvą atsidėkojant už trečdalis Vilniaus krašto grąžinimą. Tai gi atgavome tai (du trečdaliai ir šiandien tebeprisiklauso "broliškai" Baltarusijai), kas mūsų nuo šimtmečių. Bet Vyresnysis brolis tam ir buvo vyresnysis, kad dovanotų tai, kas ne jo.

Šiandieną sena istorija, palikusi tautos sieloje negyjančią žaizdą, vėl kartojasi. Per pusę šimtmečio padėtis Europoje pasikeitė (nors Rusijos imperializmas iš esmės liko toks pat), todėl ir Trojos arklys priverstas pakeisti savo išvaizdą. Šiandien masalo vaidmenį atlieka nebe Vilniaus kraštas. (Beje, tuo du trečdalius, likusius Baltarusijos jurisdikcijoje, Vyresnysis brolis galėtų paleisti į apyvartą, kaip mainą. Bet kam, jeigu lietuviai tai seniai pamiršo?) Neišrankios susigūžusios tautos užsienio politikos vykdytojams pakanka ir kuklesnio pakaitalo – Lietuvai palankios prekybos sutarties su Rusija. Tokia sutartis seniai yra, bet negalioja. O pradės galioti tik tada, kai Bulovo derybininkai atvers Rusijos kariniam transportui vartus į Lietuvą. Tokias są-

lygas "pastatė" Vyresnysis brolis, kurio įgaliotinis Isakovas su ciniška šypsena pareiškė, kad tokiu būdu Rusija norinti padėti Lietuvai. Gausime pinigų už karinį tranzitą – gyvybiškai svarbią Rusijai arteriją, maitinamą Lietuvos krauju ir padedančią iš Romanovų imperijos ištrūkusį kraštą apvilkti tramdymo marškiniais. Bet ar mums garbė paimti tą trisdešimt Judo sidabrinių? Ar padoru? Ar neįžėdžia tautinių ambicijų, jeigu jau nekalbėsime apie tai, kokie gali būti tokio sandorio padariniai? Ne, viskas normalu. Ir ponui P. Gyliui, ir Vyriausybės galvai A. Šleževičiui, ir visų galvų galvai Jo Ekscelencijai. Žodžiu sakant, visam viršutiniam sluoksniui, nuosekliai varančiam vasalinės valstybės politikos kursą. Mes maži, mes bejėgiai, mes apsupti aukštaūgių kaimynų. Vargšai! Teturime lazda ir ubago krepsį, visa mūsų ateitis priklauso nuo to, kiek geradarys į tą krepsį įmes. Ką gi, trisdešimt sidabrinių, tai trisdešimt sidabrinių. Vis geriau, negu nieko... Pagaliau net ir grašio negavus galima apsimesti (vien iš lietuviško kuklumo), kad lietuvių mažumos slavų žemėse apgaubtos ne mažesniu tų valstybių rūpesčiu, kaip lenkai, rusai, gudai, gyvenantys Lietuvoje.

Taigi paritetas. Bet tokiu principu, kaip jį supranta mūsų politiniai veikėjai, išėję penkiasdešimties metų tautų draugystės kursą pagal Vyresniojo brolio programą: slavų mažumoms Lietuvoje – privilegijuota padėtį (prisiminkim išimtinę teisę lenkams patekti į parlamentą), o lietuvių mažumoms Rusijoje, Lenkijoje, Baltarusijoje... pakanka balansuoti ant diskriminacijos ribos. Pasakysit, pasenęs požiūris į tautų lygy-

bę? Žeminantis Lietuvos valstybės autoritetą ne tik užsieny, bet ir tarp mūsų piliečių. O ponas Gylys, remiamas savo aukštų bendraminčių, su lengvabūdiška šypsenėle jums išaiškina, kad tai politinė realybė. Jie tokie ir tokie, o mes... Argi galime sau leisti... Ir t.t., ir pan. Internacionalinė užsienio politika ir toliau be atodairos švirkščia nyktukinio komplekso serumą, skiepija nuo tautinio pilnavertiškumo "ligos".

Šitoje vietoje leiskite paklausti, kas lieka iš žmogaus, kai jis praranda orumo jausmą. Kai nebegebia savęs ir to nebereikalauja iš kitų. Kai eidamas pro šalį kiekvienas gali spjauti jam į veidą, žinodamas, kad užuot gynęs savo garbę, tas vargšas tik vergiškai nusišypsos. Skuduras! O su kuo palyginti tautą, stumiamą nusižeminimo keliu savo vadų?!

Lietuva ne kartą buvo savo vaikų pažeminta. Ji nepasekė Lenkijos pavyzdžiu, kai hitlerinė Vokietija ultimatumu pareikalavo Klaipėdos krašto. Gal, ano meto mūsų Vyriausybei padarius kitokią sprendimą, būtų kitaip pasisukusi ir Lietuvos istorija. Pralieti lemtingą "kraujo la-šą" galėjo išprovokuoti ir Lenkijos ultimatyvus reikalavimas užmegzti diplomatinis santykius, o ką jau kalbėti apie Sovietų Sąjungos prievartavimą įsileisti karines bazes. Pagaliau 1940 metų birzelis, paskutinis šansas atsitiesti, kai tave klupdo. Deja, buvo pulta ant kelių vergiškai šypsantis, ir valstybės nepriklausomybė suvyniota į trispalvę, ilgiems metams užkista istorijos palėpėn.

Bet ar už tai reikia kaltinti visą Lietuvą? Ne, į kaltinamųjų suolus Istorija sodina tik atskirus asmenis, atsakingus už tautos likimą.

(Nukelta į 4 psl.)

Mirus buv. Lietuvos ambasadoriui JAV - Stasiui Lozoraičiui, prie Lietuvos gen. konsulato Chicagoje esančiose patalpose Balzeko muziejuje, buvo padėta knyga, kurioje tautiečiai galėjo pasirašyti ir išreikšti užuojautą velionio našlei.

Nuotraukoje: į knygą pasirašo Lietuvos patarėjas Rimas Andrikis. Šalia jo - jau pasirašęs žurnalistas iš Vilniaus, buvęs "Kario", o dabar "Lietuvos sporto" redaktorius Bronius Čekanauskas.

Ed. Šulaičio nuotr.

PRAGIEDRULIAI, VILTYS IR TIKROVĖ, GRĖSMĖS LAISVEI

Dr. A. Bundonis

Kaip niekad š.m. liepos mėnuo Lietuvoje buvo gausus įvykiais, kurie ne tik jaudino visuomenę, bet ir didžiuliu mastu įtakojo Lietuvos politinį gyvenimą. Vieni iš jų buvo malonūs, o jų džiuginantys prisiminimai dar ilgai išliks kaip šviesūs pragiedruliai apniūkusiame ekonominiame nuosmukio apimtoje tėviškės padangėje, kiti – iš pradžių teikę daug vilčių, vėliau tikrovėje pasirodė ne visai tokiais, o dar kiti tebesirutulioja ir tebebaugina savo grėsmingomis pasekmėmis.

1. Pragiedruliai apniūkusiame kasdienybėje

Liepos 7-tąją 16 val. Vytauto Didžiojo karo muziejaus bokšte suskambėjo laisvės varpas, skelbiąs Pasaulio lietuvių dainų šventės pradžią. 18 val. Santakoje suliepsnojo šventinis aukuras, suskambėjo fanfaros. Tada, paklūsęs šventės vyriausiojo dirigento Petro Bingelio mostui, kurio rankose buvo jam įteiktoji maestro Juozo Naujalio batuta, penkiatūkstantinis choristų būrys "Tautiška giesmė" pradėjo Dainų dieną. Tai ištrauka iš informacijos, kurią perdavė žinių agentūra ELTA, apie Dainų šventės atidarymo iškilmes Kaune.

Trumpame komentare neįmanoma išsamiai aprašyti visą Dainų šventės eigą, jos programą bei dalyvių ir žiūrovų nuotaikas. Reikia tikėtis, jog mūsų tautiečiai, tomis dienomis pabuvoję Lietuvoje ir stebėję Dainų šventės renginius, o ypač tiesioginiai programos dalyviai, artimiausioje ateityje savo išpūdziais pasidalins ir su Dirvos skaitytojais.

Nežiūrint, kad šio komentaro tikslas ne Dainų šventės iškilmes aprašyti, visgi negalima nepasidžiaugti ta nuotaika, kuria gyveno mūsų tėvynainiai Lietuvoje tą keletą dienų. Apie tas nuotaikas rašoma Lietuvos spaudoje reportažuose iš Folkloro dienos, vykusios Vilniaus Akademiniame teatre, Simfoninės ir chorinės muzikos vakaro Operos ir baleto teatre, Ansamblių vakaro Kalnų parke, ta ir svarbiausia, Šokių dienos Vilniaus "Žalgirio" stadione bei baigiamojo šventės akordo – Dainų dienos Vingio parke. Visų nuomonė viena – viskas labai gražu, išpūdinga, neužmirštama!

Tokia buvo ir po šventės įvykusios konferencijos "Viena tauta – viena kultūra" dalyvių nuomonė.

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas Bronius Nainys visą matytą ir girdėtą apibūdino jog tai buvo "Visko per daug, ir viskas per gerai".

Visi išeivijos atstovai nepaprastai gerai vertino visą Dainų šventę, ir kalbėjo sušizavėjimo kupiniais žodžiais.

Štai, šokėjų grupė Šokių dienos meno vadovei R. Karasejienai įteiktame rašte rašo: "Šis istorinis susitikimas mums paliko gilų ir nepakartojamą įspūdį. Džiaugiamės, kad esame čia, Lietuvoje, kad galėjome kartu šokti su jūsų jaunimu..."

Dalia Skrinskaitė – dirigentė iš Kanados sakė: "...Liegame amžinai jums dėkingi, nes tokios savaitės, tokių akimirkų tikrai nebus. Gal bus kitiems, ne mums". Ji kartu susirūpinusi lietuvių išeivijos vaikais, tačiau tikisi "...kad ir toliau mylėsime vienas kitą, kad eisime kartu ieškodami Dievo Apvaizdos".

Šventėje dalyvavo apie 26 tūkst. dalyvių. Šoko 8 tūkst. šokėjų, dainavo apie 16 tūkst. dainininkų, grojo 50 pučiamųjų orkestrų, apie 1200 muzikantų, ansamblių vakare pasirodė per 1300 atlikėjų. Lietuvoje tą savaitę viešėjo apie 2 tūkst. lietuvių, atvykusių iš įvairių pasaulio šalių.

Tai buvo tikra džiaugsmo šventė, daugeliui išlyginusi gausias rūpesčių raukšles veiduose. Tai iš tikro vilties pragiedrulys, nors laikinai leidęs pamiršti kasdienius nepriteklusius ir rūpesčius ir parodęs, kad lietuviška dvasia dar gyva, kad ji stiprėja ir nesiruošia išblėsti. Reikia manyti, kad tai pats šviesiausias pragiedrulys pirmąją liepos pusę Lietuvoje.

Labai džiuginantis įvykis, gal tik kiek nustelbtas pirmojo per daug ryškaus švytėjimo, tai VIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas prasidėjęs liepos 12 d. Vilniuje, ir vėliau persikėlęs į Angliją.

Septyni kongresai vyko toli nuo Lietuvos, bet juose nuolat ruseno viltis surengti kongresą Tėvynėje. Ir štai, 1994-aisiais metais ta viltis tapo realybe. Turbūt ši aplinkybė ir buvo vienas iš pagrindinių paskatų darniai dainai, su kuria kongreso dalyviai iš Aušros Vartų žygiavo Pilies gatve, ir iškilmingai sukauptai melodijai "Lietuva brangi" prie Vasario 16-osios signatarų namo.

Po platųjį pasaulį išsiplaškusio lietuvių jaunimo patraukimas atsikurti ne tik

veidu į Lietuvą, bet ir širdimi pajusti protėvių žemės šauksmą, be abejonės yra vienas iš svarbiausių šio mecto uždavinių, siekiant kiek galint ilgiau išsaugoti tautines tradicijas, išeivijoje, ypač mažuose lietuvių sambūriuose svečiose šalyse. Reikia tikėtis, kad kelionės po Lietuvą, susitikimai su žmonėmis, lankymas istorinių vietų, vakaronės ir stovyklos su senovės lietuvių papročių ir apeigų vaidinimais ir improvizacijomis paskatins jaunimą aktyvesnei lietuviškai veiklai. Tuo reikia tikėti, nes ir Kongreso šūkis labai išraiškiai pabrėžia, kad "Gimtinių daug, Tėvynė – viena!"

Nemažiau reikšmingu Lietuvai reikia laikyti taipogi pirmąjį Pasaulio lietuvių tautininkų kongresą "Pasaulio lietuvių talka Lietuvai", kuris įvyko liepos 8 d. Vilniuje, Verkių dvaro rūmuose. Jau pats faktas, kad viso pasaulio lietuviai tautininkai susirinko Vilniuje, yra giliai prasmingas. Jis prasmingas todėl, kad per 70 metų trukusį lenkų bei bolševikų okupacijų laikotarpį Vilniaus ir jo apylinkių gyventojų tautinis sąmoningumas buvo pirmoje eilėje slopinamas. Apie šį kongresą Dirva jau rašė liepos 21-osios laidoje, kur paskelbtos ir kongrese priimtos rezoliucijos. Jos akivaizdžiai byloja, kad kongrese buvo aptariamos nepaprastai svarbios Lietuvai problemos ir liudija, kad Lietuvos ir išeivijos tautininkai tvirtai pasiryžę aktyviai dalyvauti valstybės atkūrimo ir jie dė visas pastangas, kad jų darbai ir gyvenimas būtų skirti Lietuvos valstybės stiprinimui.

Tikimės, kad kongrese dalyvavę ALTS-gos atstovai, apmąstę ir įvertinę patirtus išpūdzius, atsilieps ir Dirvos puslapiuose. Šiuo metu Lietuvos spaudoje pasirodę trumpi reportažai apie Tautininkų kongresą iš esmės teigiamai vertina jį, kartu pagrįstai primindami, kad jame vis tik trūko jaunatviškos energijos.

Lietuvos krikščionys demokratai, minėdami savo 90 metų jubiliejų liepos 16 d. surengė Vilniuje konferenciją apie krikščioniškosios demokratijos Lietuvoje ištakas. Konferencijoje nagrinėtos įdomios temos, apie krikščionių demokratų veiklą ir jų įtaką Lietuvos valstybės gyvenime. Joje taip pat apžvelgtas išeivijos lietuvių vaidmuo Lietuvos okupacijų laikotarpiu.

Liepos 17 d. tokios konferencijos (sutrumpinant pranešimams skirtą laiką) įvyko visuose LKDP regionuose – Klaipėdoje, Marijampolėje, Panevėžyje, Plungėje ir Telšiuose, Prienuose, Utenoje.

Lietuvos katalikiškosios visuomenės jaunuomenė buvo susirinkusi į Ateitininkų kongresą, kuriame, pasinaudodami viešnage Lietuvoje, dalyvavo nemažai ir svečių iš užsienio. Išsamiau komentuoti šį įvykį šiuo metu dėl informacijos stokos nėra galimybių, tačiau neabejojant galima tvirtinti, jog tai irgi vienas iš reikšmingesnių pragiedrulių Lietuvos gyvenime. Tikimės, kad netrukus apie šio kongreso darbą galėsime pasiskaityti ir išeivijos spaudoje.

Na ir pagaliau Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų atstovų suvažiavimas Anykščiuose, kur buvo svarstomi išeiviją itin dominantys Lietuvos pilietybės ir turto grąžinimo klausimai. Atvirai kalbant, šį suvažiavimą laikyti ryškiu pagiedruliu Lietuvos padangėje, galbūt būtų ir per daug drąsu. Ta-

čiau visgi, jau vien tų klausimų aptarimas su valdžios atstovais, leidžia turėti viltį, kad vieną kartą įstatymų leidėjams teks apsispręsti ir jie turės atitaisyti padarytą žmonėms tiek moralinę, tiek ir materialinę skriaudą. Tą netvirtą optimistinę viltį tam tikra prasme sustiprina Lietuvos žemės savininkų sąjungos ir Namų savininkų Sąjungos liepos 2 d. paskelbtas pareiškimas "Ginkime teisę į savo turtą ir žemę". Pareiškime jie kreipiasi ir į lietuvius, gyvenančius už Lietuvos ribų, kuriame be kita ko sakoma: "...Netiesa, kad Jus atstūmė Lietuva ar jos žmonės. Jus atstūmė valdininkai ir persidažę politikieriai. Jūs turite tokias pat teises į išlikusį turtą, žemę kaip ir visi kiti. Pats teisingiausias kelias yra visų pirma garbingai grąžinti tai, kas yra neteisingai atimta. Šiame sunkiame kelyje mes pasiryžę Jums padėti, tačiau ir mums reikalinga Jūsų moralinė ir materialinė pagalba".

Ką gi, veikiant sutelktai visada galima daugiau pasiekti. Neveltui liaudies išmintis tvirtina, kad: "Kai du stos, visados daugiau padarys".

Galbūt ir per drąsiai tuos įvykius pavadinau pragiedruliais. Galbūt jie kai kam atrodys tik trumpu to pragiedrulių blyksniu. Tačiau jokių abejonių nekeltai, kad ir tie blyksniai paliks savo pėdsaką, tik reikia būti daugiau optimistais – Lietuvos atietis tikrai prašviesės!

(Bus daugiau)

AR TURITE TAUTINĖS SAVIGARBOS,

(Atkelta iš 3 psl.)

Tad palikime jai tą teisę ir ateityje. Suprasdami, kad už mūsų pečių didinga tautos istorija. Kad šimtmečių tėkmėje daug praradome, jeigu nuo Pripetės turėjome atsitraukti iki Nemuno. Tačiau anaipol ne vargšai su elgetos krepšiu, o didingos tautos ainiai, mums prieš akis atvira ne tik Europa. Tiesa, neturim savo Manerheimo, tik

Linkevičių, Adenauerio – tik Šlezevičių, Šarlio de Golio – tik Algirdą Brazauską. Tačiau viskas Dievo ir likimo valioje: mes – tauta! Pagimdėme aukštaūgius nykštukus, mūsų galioje prikelti ir Maiironio milžinus iš kapų.

O praradusiems tautiškumo dvasią – priminti, kad Istorija nieko nepamiršta.

(Lietuvos aidas 1994 07 15)

Ilgametė Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro vadovė Ona Mikulskienė susikaupusi prie urnos su vyro, a.a. Alfonso Mikulskio, palaikais, prieš išvežant juos amžinam poilsiui į Lietuvą.

V.Bacevičiaus nuotr.

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMO NUOSTATOS

Anykščiai,

1994 m. liepos 1-4 d.d.

1. Pasaulio lietuvių bendruomenė nuo pat jos įsikūrimo 1949 m. birželio 14 d. nesieja savęs su jokia politine partija ar judėjimu ir siekia tik bendrą tautai tikslą. Visą laiką PLB gynė lietuvių tautos teisę į valstybingumą ir vietą pasaulio tautų bendrijoje. Atkūrus Lietuvos valstybingumą, dalis PLB uždavinių ir veiklos formų keičiasi, tačiau, pripažindami, jog lietuviai gyvena ir gyvens ne tik Lietuvoje, privalome išlaikyti pasaulyje gyvenančių lietuvių jungties – Pasaulio lietuvių bendruomenės – sąrangų tęstinumą.

2. Žmoniškumas, tautiškumas ir pilietiškumas – neatskiriamos sąvokos. Todėl Lietuvos valstybė privalo ypatingą dėmesį ir globą teikti tautos dvasinei ir kultūrinei saviraiškai, tradicijoms, pripažindama tai individo ir valstybės išlikimo užtikrinimu, rūpintis Lietuvoje ir pa-

saulyje esančiomis lietuvių bendruomenėmis, neišskirdama nei vienos iš dvasinės Lietuvos tautiškumo ir valstybingumo erdvės.

3. Teisinga valstybės politika svetur pasaulyje gyvenančių lietuvių atžvilgiu turi būti subrandinta pačioje tautoje, jos visuomeninėse sąrangose, sutvirtinta įstatymais, teisingai vykdoma valstybinėse institucijose ir palaikoma visuomenės dorovinių bei pilietinių nuostatų.

4. Suvažiavimas patvirtina, jog dabartinės PLB valdybos veikla atitinka svarbiausius PLB tikslus ir uždavinius, iš kurių svarbesniuose naujomis aplinkybėmis tampa informacijos apie Lietuvos valstybę, jos kultūros skleidimas, lietuvių tautos autoriteto palaikymas pasaulyje, tarpininkavimas Lietuvos tarptautiniams interesams visuomeniniame lygyje.

Stanley Balzekas, Lietuvių muziejaus Chicagoje prezidentas, priima naują Lietuvos Respublikos ordiną iš dailininko Nerijaus Treinio. Nerijus Treinys suprojektavo nemažai medalių ir ordinų Lietuvos vyriausybės užsakymu.

Nuotraukoje iš k.: Valentinas Ramonis, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus direktorius, Stanley Balzekas, Nerijus Treinys, Vytenis Statkus.

rimo užsienyje koncepcijas lietuviams, gyvenantiems etninėse žemėse, buvusiose SSSR šalyse, Rytų Europoje ir Vakarų pasaulyje.

3. Parengti lietuvių kultūros (informacijos, turizmo, verslo) visuomeninių centrų užsienyje kūrimo programą, derinant ją su PLB ir jos kraštų bendruomenėmis bei Lietuvos visuomeninėmis kultūros organizacijomis.

4. Planuoti šių programų apmokėjimą iš 1995 m. valsty-

bės biudžeto, numatant jame konkrečią materialinę paramą bendruomenių nariams, daugiausia nuveikusiais lietuvių labui.

PLB kraštų atstovų suvažiavimas dėkoja visiems, kurie padeda užsienio lietuviams, ragina visas kraštų bendruomenes tarp užsienio lietuvių skleisti lietuvių kultūros centrų užsienyje ir Tautos namų steigimo Vilniuje idėją.

ATSKIROJI NUTARTIS "DĖL H. MANTO PAMINKLO"

PLB kraštų atstovų suvažiavimas prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę kreiptis į Karaliaučiaus (Kaliningra-

do) srities administraciją išsaugoti Herkaus Manto paminklą.

ATSKIROJI NUTARTIS "DĖL TREMTINIO STATUSO APIBRĖŽIMO"

Tremtinio statusas turi būti pripažįstamas grįžtančiams:

1) tremtiniais, politiniams kaliniams, rezistentams, pasitraukusiems iš Lietuvos nuo represijų;

2) jų vaikams ir vaikaičiams, nepriklausomai nuo jų gimimo laiko, gimimo ir dabartinės gyvenamosios vietos už Lietuvos ribų.

Pagrindiniai dokumentai, reikalingi tremtinio statusui pripažinti: tremtiniais, politi-

niais kaliniams, rezistentams, pasitraukusiems iš Lietuvos dėl represijų – kompetingų valstybinių institucijų archyvinė pažyma apie reabilitaciją arba nustatyta tvarka jai prilygstantys dokumentai. Jų vaikams ir vaikaičiams – auksčiau išvardinti dokumentai, įrodantys tėvų ar senelių tremtinio statusą bei giminytės ryšį liudijantys dokumentai (gimimo liudijimas, dokumentai apie pavardės pakeitimą ir t.t.)

LETUVOS VYSKUPŲ KONFERENCIJAI

Daugelyje šalių, kur lietuvių bendruomenės yra itin negausios, lietuvių išlaikymo veikla būriasi apie lietuviškas katalikų parapijas, buvo remiama ir skatinama lietuvių kunigų. Nerimaudami dėl lietuviškų parapijų užsienyje nykimo, kreipiamės į Lietuvos Vyskupų konferenciją, prašydami skirti lietuvių kunigus į parapijas, ku-

riose jie yra labiausiai reikalingi ir laukiami, pirmiausia Brazilijoje, Karaliaučiaus krašte, Ukrainoje, Rusijoje, Latvijoje.

Prašome ir tolesnio Jūsų nuolatinio dėmesio lietuvių sielovados reikalams atskirtose nuo Tėvynės ir Lietuvos vyskupijų lietuvių katalikų parapijoms.

Juozas Rentelis, Bostono Tautinės sąjungos skyriaus pirmininkas, pakviestas Nominacijų komisijos pirmininkų Tautinės sąjungos seime kuris įvyks š.m. rugsėjo 2-4 d.d. Detroite.

Žinios iš Lietuvos trumpai

Kaune Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) agrarininkai (valstiečiai) surengė savo pirmąją konferenciją. Pagrindinė tema – kaip kaimo žmones atitraukti nuo LDDP įtakos. Konservatorių nuomone, reikia kuo greičiau be jokių išlygų atstatyti nuosavybės teises. Užimta žemė turi būti valstybės išpirkta. Ūkininkai bent penkiems metams turi būti atleisti nuo mokesčių. Vytauto Landsbergio nuomone, LDDP siekia dar labiau supriešinti žmones kaime, išdalydama po 3 hektarus žemės naujiems šeiminiškams, o ne suteikdama tą žemę tik naudojimui, kaip siūlo konservatoriai.

Lietuvos vyskupų konferencija paskelbė pareiškimą dėl nekilnojamo turto grąžinimo Bažnyčiai. Jame rašoma, kad paskutiniu metu atsirado įtampa tarp Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Katalikų Bažnyčiai nepriimtinas Seimui pateiktas bažnytinio turto grąžinimo įstatymas. Vyskupų konferencija yra pasiryžusi atsakyti natūra to Bažnyčios turto, kurį privatizavo Lietuvos Valstybės piliečiai, bet reikalauja sustabdyti valstybės valdomų bažnytinių žemių privatizavimą.

Žymiai padidintos baudos už eismo taisyklių pažeidimus. Bent truputį išgėrę vairuotojai turės sumokėti 2000 litų baudą arba dviems metams praras vairuotojo teises. Jei vairuotojas bandys bėgti iš avarijos vietos arba stabdomi policininkų nesusėtos, turės sumokėti 5000 litų baudą. Pagal įstatymo pataisas draudžiama naudoti prietaisus, perspėjančius apie policijos greičio matuoklius.

Prasidėjo APPLE mokytojų kursai. Ši organizacija sukurta Amerikoje Vaivos Vėbraitės iniciatyva. 60 Amerikos mokytojų įvairiuose Lietuvos miestuose dešimt dienų skaitys paskaitas, organizuos seminarus.

Lietuvos pajūrio puošmena Nida tampa turtingųjų kurortu. Para poilsio namuose įskaitant maitinimą kainuoja 80-120 litų. Apsigyvenus pas gyventojus galima išsinuomoti lovą už 10 litų nakčiai. Šį kurortą labai pamėgo vokiečiai.

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJA

Anykščiai,

1994 m. liepos 1-4 d.d.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kraštų atstovų suvažiavimas nutaria:

I. Prašyti Lietuvos Respublikos Seimą ir Vyriausybę:

1. Įstatymu įtvirtinti prigimtinių lietuvių pilietybės teisę nepaisant, kur lietuvis gimęs arba gyvena. Visiems lietuviams ir jų palikuonims, nepaisant kodėl ir kaip jie atsirado už Lietuvos ribų, turi būti pripažinta Lietuvos pilietybė bei lygios balsavimo teisės.

2. Įstatymais laiduoti visiems lietuviams ir jų palikuonims, gyvenantiems už Lietuvos ribų, neteisėtai atimtos nuosavybės grąžinimą ir pratęsti prašymų padavimo laiką bent vieneriems metams.

3. Visokeriopai remti lietuvių grįžimą į Lietuvą, nesvarbu iš kokios šalies grįžtama. Kasmet numatyti lėšas valstybės biudžete tremtinių grįžimo programai vykdyti. 1995 m. valstybės biudžete numatyti grįžtančių tremtinių:

3.1 Aprūpinimo butais programai įgyvendinti (250-ties butų statybai) – 17,5 mln. litų.

3.2 Socialinės programos priemonių finansavimui (įdarbinimo programai, lietuvių kalbos kursams, persikėlimui, įsikūrimui ir t.t.) – 2 mln. litų.

4. Tarpvalstybiniais susitarimais išspręsti lietuvių įvažiavimą be vizų, gyvenamojo ploto privatizavimo ir pensi-

jų klausimus, derinant su atitinkamo krašto lietuvių bendruomene.

5. Įteisinti Lietuvos Respublikos Seime du pasaulio lietuvių bendruomenės atstovus – Seimo narius ir vieną atstovą Lietuvos Respublikos Vyriausybėje.

6. Palaikyti Lietuvos visuomenės ir užsienio lietuvių atstovų siūlymą įsteigti Lietuvos sostinėje Vilniuje Tautos namus, visuomeninį lietuvių kultūros tradicijas saugojantį ir plėtojantį centrą.

7. Priimti Tautos namų įstatymą, laiduojantį Tautos namų idėjos įgyvendinimo ilgalaikę programą, bei valstybinę paramą tautinės kultūros draugijoms ir sąjungoms.

8. Steigiant Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybas tuose kraštuose, kur yra lietuvių bendruomenės, panaudoti daugiametę jų darbuotojų patirtį ir pagalbą.

9. Suteikti platesnes galimybes Lietuvos ir užsienio lietuvių jaunimui stažuotis diplomatinėse tarnybose.

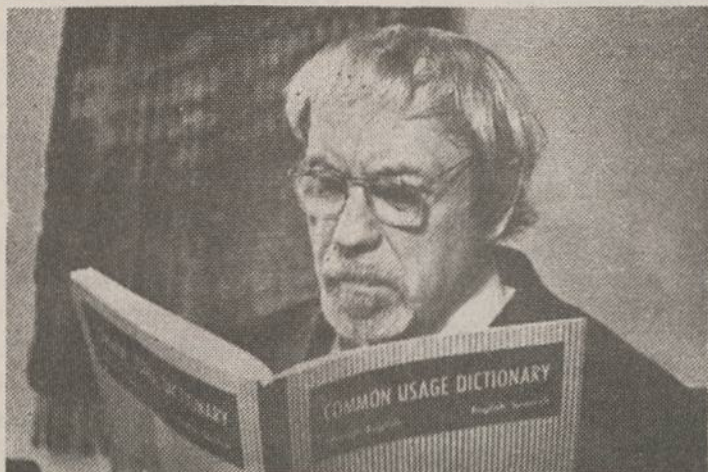
II. Rekomenduoti regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentui:

1. Parengti visuotinę užsienio lietuvių rėmimo programą, derinant ją su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba ir kraštų bendruomenėmis.

2. Parengti ir patvirtinti lietuviškų mokytojų įstaigų kū-

IŠĖJO MAESTRO JUOZAS MILTINIS

Lietuvos teatro sąjunga su giliu liūdesiu praneša, kad, liepos 13 d., 23 val. 50 min. Respublikinėje Panevėžio ligoninėje, eidamas 87-uosius metus, mirė Panevėžio dramos teatro įkūrėjas, ilgametis kolektyvo meno vadovas, vyriausiasis režisierius **JUOZAS MILTINIS**.

Gegužės 27-ąją Juozas Miltinis Vilniaus universitetinėje greitosios pagalbos ligoninėje buvo padaryta operacija, įstatytas lūžęs dešinės kojos šlaunikaulio kaklelio protezas. Operacija pavyko, ir beveik pusantro mėnesio praleidęs sostinės ligoninėje, Maestro grįžo į Panevėžį. Laikinais apsigyveno bendražygio ir auklėtinio, Dramos teatro aktoriaus V. Blėdžio šeimoje. Vakare, žiūrėdamas televizijos laidą, J. Miltinis pasijuto blogai. Greitoji pagalba nuvežė į miesto ligoninės reanimacijos skyrių, kur po valandos Maestro mirė. Mirties priežastis – universalinė aterosklerozė.

Juozas Miltinis gimė 1907 metų rugsėjo 3 d. Akmenės r. Dabikinės k. Baigęs Kauno valstybės teatro vaidybos mokyklą, būsimasis režisierius dvejus metus dir-

bo aktoriumi Šiauliuose. Paskui aktoriaus meistriškumo sėmėsi Paryžiuje, Šarlio Diulano vaidybos studijoje, dar vėliau Londone. Grįžęs į Lietuvą vadovavo Kauno Darbo rūmų vaidybos studijai, o 1940 metais Panevėžy-

je įkūrė Dramos teatrą ir jam vadovavo su pertraukomis 40 metų. Daugelis teatro aktorių didžiudamiesi vadina Juozą Miltinį savo mokytoju. Jo dėka mūsų padangėje sužibo Broniaus Babkauskas, Donato Banionis, Algimanto Masiulis, Gedimino Karkas, Dalios Melėnaitės, Eugenijos Šulgaitės talentai.

Maestro J. Miltinio vadovaujama Panevėžio dramos teatro šlovė peržengė Lietuvos ribas. Teatrui pripažinimą pelnė 7-8 dešimtmetyje pastatyti spektakliai – V. Šekspyro "Makbetas", V. Borcherto "Lauke, už durų", F. Diurenmato "Frankas V", Sofoklio "Karalius Edipas", A. Strindbergio "Mirties šokis". Už nuopelnus tautos kultūrai šiais metais J. Miltinui buvo įteiktas 3-ojo laipsnio Gedimino ordinas.

(Lietuvos aidas)

NETAKTAS

Ne visi galėjome nuvažiuoti į Vilnių ar Kauną dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje, todėl žiūrėjome per televizorių. Patiko. Tik kaip deguto šaukštą į medaus statinę įdrėbė Dainų dieną televizijos žurnalistas, pasakydamas užsienio lietuvių chorų dirigentei Gerb. Daliai Skrinskaitei–Viskančienei iš Toronto, kad Lietuvos chorai geresni už užsienio lietuvių. Pasijutome, lyg mums kas būtų tvojęs šlapiu skudurą per veidą.

Nereikia užmiršti, kad užsienio lietuviai neturi tokių sąlygų repetuoti, kaip mes. Dainos mylėtojai entuziastai gali repetuoti po darbo dienos. Mums atrodo, užsienio lietuviai, vykdami į Lietuvą į šventę, norėjo parodyti ne savo dainų ir šokių meniškumą, o paliudyti, kad jie dar yra lietuviai, neužmirę lietuvių kalbos, liaudies dainų, šokių, tradicijų. Mes, būdami su jais, o jie su mumis, sustiprėjome. Ačiū jiems, kad palaikė mus per 50 okupacijos metų ir palaiko dabar. Ačiū už dirigavimą, dainas, šokius, atvykimą, atsiprašome už ano vyro netaktą. Linkime visiems užsienio lietuviams stiprios sveikatos, lietuviybės saugojimo, sėkmės.

Vitalija ir Bronius Dauderiai,
Apolonija ir Vytautas Junevičiai,
Martytė Ramanauskienė,
Ada Rudienė, Irena ir Vincas
Steponavičiai ir kiti.

Krekenava (Lietuvos aidas)

DAILININKO IŠ LIETUVOS GRAFIKOS PARODA

J. Burkšaitis parodose dalyvauja nuo 1986 m. Jis yra dalyvavęs šiose parodose:

"Individualistų paroda", Vilniaus parodų rūmuose, 1994. "Lietuvos dailės trienalė", Vilniaus parodų rūmuose, 1992. "Piešinių paroda", Vilniaus parodų rūmuose, 1991. "Grafikos paroda", Vilniaus – Raseinių parodų rūmuose, 1991. Individualinė paroda, Aušros klube Vilniuje, 1990. "Lietuvos dailės trienalė", Klaipėdos dailės galerijoje, 1986.

Įėjimas, auka. Po atidarymo, pasivaišinimas. Pats dailininkas dalyvaus atidaryme.

1994 m. rugpjūčio 5 d., penktadienį, 7:30 val. vak., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje bus atidaryta dailininko iš Lietuvos Jūragio Burkšaičio grafikos paroda.

J. Burkšaitis šiuo metu dėsto estampo meną Galerijoje 37 Chicagos–Vilniaus miestų draugystės komiteto kvietimu.

J. Burkšaitis gimė 1959 m. Marijampolėje, baigė Čiurlionio meno mokyklą ir Lietuvos dailės instituto Vilniuje grafikos specialybę. Lietuvoje jis yra Čiurlionio meno mokyklos mokytojas.

Naujojo žurnalo apie Lietuvą, kurį pradės leisti "Baltech Publishing" kompanija, viršelįs.

IŠ PRAGARO IŠSPRUKAU, BET TURĖJAU PALIKTI TUOS, KURIUOS VISI MYLIME...

Ruandoje ilgus metus dirbęs misionierius tėvas salezietis HERMANAS ŠULCAS, kuris nekartą lankėsi Vasario 16 gimnazijoje ir kitų lietuvių tarpe, kuris su didele meile pasakodavo apie savo globotinius, jų rūpesčius ir džiaugsmus, ir net buvo grupę Ruandos jaunimo nusivežęs supažindinti su Lietuva, grįžo iš savo numylėtos Ruandos su geliančia širdimi.

Žemiau spausdinamame jo laiške Vasario 16 gimnazijos mokiniams aprašomi šurpūs įvykiai, skaudžiai palietę šią mažą Afrikos šalį.

"Ruanda – graži, mažytė šalis, kadaise taikos karalystė – pavirto pragaru: nuo balandžio 6 dienos, kada buvo nušautas jos prezidento lėktuvas, visoje šalyje prasidėjo baisios žudynės – žiauriausiu būdu liko nužudyti keli šimtai tūkstančių. Sostinėje Kigali yra pilna lavonų: šunys, žiurkės, plėšrūs paukščiai juos ėda ... ir upėse pilna lavonų. Be to, pabėgėlių masės padidėjo iki milijono su viršumi, ir jie gyvena kur nors lauke, minta žolėmis, nes ten, kur jie nubėgo, irgi neturtas...

Niekas išsamiai nepaiš-

kina, kodėl taip įvyko: beribis egoizmas ir šėtoniškas piktnus yra visų šitų nekalčių aukų baisios mirties priežastimi. Aišku, yra tam tikrų aplinkybių, kurios leidžia maždaug suprasti, kodėl prieita prie tokio pragaro, tad čia sutraukta apžvalga.

Ruandos gyventojus sudaro trys gentys: Hutu (86%), tutsi (8%) ir likę – tai twa, t.y. pigmėjai. Nuo viduramžių laikų kraštą valdė tutsi mažuma ir, kaip tuomet visur Afrikoje buvo įprasta, valdė pavergdami kitus. Prieš maždaug 30 metų Ruandą pradėjo valdyti hutu dauguma – ir

jie valdė pavergdami kitus, ypač tutsi mažumą, kurių jau prieš 30 metų buvo nemažai išžudyta, kiti pabėgo į kaimyninius kraštus. Kadangi hutu daugumos valdžia teikė tik vienintelei jų pačių sukurta partijai pasireikšti, atsirado vis daugiau nepatenkintų žmonių, kurie kartu su kadaise pabėgusių tutsi genties jaunais vyrais 1990 metais iš Ugandos užpuolė kariniais veiksmais Ruandą ir taip privertė jos valdžią pasirašyti, jog ir opozicija, ir tutsi mažuma gali dalyvauti krašto valdyme. Tačiau vienintelė partija, nors oficialiai ir pritarė tai sutarčiai, praktiškai visai trukdė tos naujos valdžios sudarymą. Ir taip nuo sutarties datos (1993 m. rugpjūčio mėn. Arushoje, Tanzanijoje) nuolat visame krašte vykdavo žudynės, kadangi vienintelė partija, įpratusi per 30 metų valdyti vieną, norėjo tuomet demonstruoti savo pajėgumą... "Kai partija demonstruoja ir žudo, ji yra stipri!" – dar savaite prieš didžiąsias žudynes man

pareiškė mūsų viršaitis, tos partijos aršus kovotojas. Jau vasario mėn. sostinėje buvo tiesiog nugalaboti keli šimtai žmonių: Laima ir Marytė tuo metu ten buvo ir daug dienų slapstėsi savo trobelėse, girdėdamos žudomųjų baisius mirties baimės šauksmus, nes jie buvo žudomi primitiviais ginklais "mašetėmis" – tai yra lyg bukas kardas –, tad jos girdėdavo, kaip jais sutraiškydavo aukų galvas ir kitus kūno kaulus... Žudikai buvo partijos užangažuoti krašto kriminalai ir valkatos, daugumas tarp 16 ir 20 metų, kurie gaudavo premijas už kiekvieną nužudytąjį... Tad karts nuo karto savo pamoksluose ar pan. pasmerkėdavo nekaltų žmonių žudymą ir prigludžiau mūsų Jaunimo Sodyboje žmonių, kurie, gelbėdamiesi nuo žudikų rankos, bėgo pas mus – ir nuo to laiko pasidariau tos partijos priešu. Jie paskleidė apie mane karikatūrą, vadindami mane mažumos pataikūnu ir užpuoliku kolaborantu, ir grasino man mirtimi. Pana-

šią karikatūrą jie paleido ir apie Apaštalinių Pasiuntinių ir kai kuriuos kitus misionierius, kurie stengdavosi užstoti nuskriaustuosius.

Balandžio 7 d. iš ryto visi keliai krašte buvo uždaryti, ir visur prasidėjo masinės žudynės: mūsų valsčiuje išžudė kelis tūkstančius tutsi genties žmonių. Apie 80 žudikų, apsiginklavę kalašnikovais ir granatomis (partija jau anksčiau buvo pradėjusi apginkluoti krašto valkatas), nužygiavo į Jaunimo Sodybą nužudyti manęs, prieš tai perpjovę mūsų telefono laidą. Apvaizda norėjo, kad tuo metu buvau toli nuo Sodybos, arti Tanzanijos, nacionaliniame parke, kur buvau nuvykęs atsigausti nuo paskutiniųjų laikų įtampos dėl nuolatinių mirties grėsmių. Iš ten, kur tuomet buvo labai smagu laukinių gyvulių tarpe ir kur buvo ir kitų turistų europiečių, mus išgelbėjo Jungtinių Tautų parašiutininkai. Mane jie paslėpė viename tanke, nes turėjome pravažiuoti arti Jaunimo Sodybos, (Nukelta į 7 psl.)

ALDONA STEMPUŽIENĖ DAINUOS OPEROS FESTIVALYJE

Koncertas su simfoniniu orkestru įvyks rugpjūčio 12 d., penktadienį Lakeside Ohio. Programoje operų arijos, duetai, kvartetai. Dalyvaus keturi operos solistai: Catherine Bobison, David Herring, Robert Becker ir Aldona Stempužienė. Dirigentas Robert L. Cronquist.

Bilietus galima bus gauti prie festivalio vartų, arba galite teirautis telefonu 419 798-4461.

Lakeside yra Erie ežero pusiasalyje į vakarus nuo Sandusky. Artimiausias miestas Port Clinton.

Aldona Stempužienė Chicago Lietuvos operos spektaklyje "Don Carlo"

(Atkelta iš 6 psl.)

kur aplinkui dar vis įniršę manes ieškojo... Vėliau sužinojau iš kunigo, kuris ten dar liko tris dienas, kad Eugenijus ir Marytė (kuri buvo Velykoms atvykusi pas mus atsigauti nuo mirties siaubo Kigali mieste) ir kitas tutsi genties jaunimėlis beviltiškume ir baisioje mirties pavojaus baimėje naktį išėjo į nežinią... Gal jie bandė pasiekti Ugandą, kuri už kokių 80 kilometrų, ir tai pėsčiomis – gi aplinkui buvo pilna tų žudikų gaujų. Tik stebuklas, t.y. Dievo ranka juos išgelbėtų. Aš pats šitame mano išgelbėjime iš žmonių man paruoštos mirties pajutau Dievo ranką – ir už tai Dievui dėkoju, bet pačiu laiku išvykau iš Ruandos su mirtinu liūdesiu, nes ten turėjau palikti daug man – ir jums – brangių asmenų, kurių didelė dalis buvo žiauriai nužudyti. Tiesiog širdis plyšo, kai tankas pravažiavo netoli Sodybos, ir ore tyrojo deginamų lavonų įstringantis kvapas, nes visur degino tutsi genties trobeles kartu su jų prieš tai nužudytais gyventojais.

Mūsų parapijos bažnyčioje, aptarnaujamoje kunių–saleziečių (už 5 km nuo Sodybos), buvo subėgę 1.180 žmonių, gelbėdamiesi nuo žudikų rankos. Jie bažnyčioje išbuvo 7 dienas be maisto, turėjo tik lietaus vandens... Jų tarpe buvo 650 vaikų. Čia

būnant, gimė ir vienas kūdikis. Daugiausia čia gelbėjosi moterys, tarpe kurių ir Laimos mamytė. Balandžio 13 d. abu ten likę kunigai iš ryto 6:30 val. norėjo pradėti šv. Mišias, kaip kad laikydavo ir kitomis dienomis, kuomet didelė žudikų gauja įsiveržė, nuvarė abu kunigus nuo altoriaus ir pradėjo žudyti tuos žmones. Žudė iki 16 valandos popiet, kol visi 1.180 liko negyvi... Abu kunigai gretimoje klebonijoje irgi liko labiau negyvi negu gyvi po tiek valandų baisių kankinamųjų šauksmų. Ir kunigus norėjo nužudyti, tačiau kitą dieną jie buvo išgelbėti Jungtinių Tautų kareivių, irgi tanke, kartu su sodyboje likusiu kunigu.

Pirmomis dienomis buvau taip sukrėstas, kad nebeturėjau noro gyventi. Buvau nelaimingas, kad gelbėjome mus, baltuosius, o paliko likimo valiai nekaltus paprastus Ruandos žmones. Gi ten buvo užtektingai J.T. kareivių, kurie būtų galėję sustabdyti tuos baisesius žudymus, bet vadinami didieji diplomatai sako: "Tai ne mūsų reikalai, tai yra vidinis reikalas"...

Tad susigriebiau ir atlieku dabar tą kryžiaus kelią... aplankau parapijas ir žmones, kur maždaug prieš metus lankiausi su jaunimėliu iš Ruandos, informuoju apie įvykusią baisią tragediją, ir dalinamės bendra kančia.

MENO PARODA ROMUVOS PILYJE

Trys lietuvių menininkai organizavo parodą Romuvoje. Vokietijos lietuvių tarpe gerai žinoma dailininkė Jūratė Batūraitė-Lemkienė išstatė nemažą darbų, atliktų mišria akvarelės ir tušo technika, o taip pat kolažų. Jūratė Lemkienė yra gimusi 1948 metais Würzburge. Dar mažai esant, tėvai emigravo į Australiją, vėliau į Kanadą, kur ji baigė aukštesniąją mokyklą, aukštąją Pedagogikos mokyklą ir Meno mokyklą. Nuo 1978 metų gyvena ir reiškiasi kaip menininkė Hüttenfelde. Nuo 1968 metų yra buvę dešimt jos personalinių parodų, taip pat ji dalyvavo daugelyje grupinių parodų Kanadoje, Vokietijoje, Lietuvoje. J. Batūraitė-Lemkienė yra taip pat iliustravusi nemažą knygų. Paskutiniai jos darbai spalvingi ir labai įvairūs savo tematika. Hüttenfeldiečiai ypatingai mėgsta jos darbus tušu, vaizduojančius romantiškus kaimo kampelius: senas tvoras, pakrypusius vartus, senus kaimo ar parko medžius, visiems gerai pažįstamus.

Meilė Veršlienė – taip pat Hüttenfelde gyvenanti

Deja, Ruandoje dar vis neramu, ir sunku numatyti kančių pabaigą, bet faktas yra, kad po visų šitų žudynių ir kovų pagalba paprastiems žmonėms bus dar reikalingesnė, o paprasti žmoneliai neturi jokios kaltės dėl šito baisaus siaubo.

Bruselyje neseniai įvyko susitikimas-konferencija: dalyvavo ten dirbusieji savanoriai ir kai kurie misionieriai. Buvo išsiųstos tuoj pat delegacijos į Europos Parlamentą ir į Jungtinių Tautų būstinę New Yorke, prašant, kad valdžios, kurios galėtų padėti, išgelbėtų Ruandą nuo katastrofos; daug kur ten žmonės jau ilgą laiką likę be maisto, ypač pabėgėliai. Be to, visi, kurie ten dirbo, pasiryžę ir ateityje ten dirbti, vos tik tai bus įmanoma. Tuo tarpu organizuojami kaimyniniuose kraštuose, prie Ruandos sienos, maisto, vaistų ir kt. sandėliai, kad iš ten būtų galima nugabenti kenčiančiai Ruandos tautai.

Aš nežinau, ar turėsiu užtektingai jėgų vėl dirbti po to, kai didelė dalis jaunimėlio išžudyti ir Jaunimo Sodyba apgriauta, išplėsta... Tikiu, kad Dievas duos suprasti, kokia jo valia, kurią jis pareiškia per įvairius žmones, per įvykius, per kančią.

P. s.: Ruandoje palikau viską... pasą, adresus, prisiminimus..."

(Vokietijos LB valdybos informacija)

lietuvių dailininkė. Ji yra gimusi 1951 Vilniuje. Ten 1968 metais baigė vidurinę mokyklą Vabalninke, vėliau studijavo ekonomiką Vilniaus universitete. 1980 metais emigravo į Vokietiją. Tapyti pradėjo 1988 metais. 1992 buvo organizuotos dvi jos personalinės parodos Lietuvoje: Kaune ir Vilniuje. Šiais metais tokia paroda bus surengta Marijampolėje. Čia, Hüttenfelde, Meilė Veršlienė išstatė naujausius savo darbus, atliktus mišria technika: akriliu, aliejumi ir akvarele. Tai – moderni tapyba, kuri akį traukia kartais švelnių spalvų žaismingumu, švelniomis spalvų linijomis, kartais gi ryškiomis, kontrastiškomis spalvomis.

Trečiasis menininkas, Ričardas Vainas, kurio medinėmis skulptūrelėmis galėjo lankytojai pasigrožėti, gyvena Lietuvoje. Jis yra gimęs 1952 Panevėžyje ir ten 1969 baigęs vidurinę mokyklą. 1978 metais baigė teisės studijas Vilniaus universitete. Nuo 1979 metų dirba menininku prie Marijampolės miesto teatro. Reiškiasi kaip skulptorius ir kaip tapytojas. Kaip tapytojas labiausiai mėgsta natūrmortą ir moderniąją tapybą. Iki šiol buvo surengtos trys jo personalinės parodos Lietuvoje bei Lenkijoje 1980, 1984 ir 1986 metais. Šių metų spalio mėn. numatoma surengti jo parodą Vokietijoje. Šioje parodoje gražiai pritiko tarp paveikslų jo medinės skulptūrelės, išraižytos iš liepos ir pušies medžio ir paspalvintos da-

žais. Skulptūrelės liaudiško stiliaus, kokių dažnai matėme senuose koplytstulpiuose, todėl artimos lietuvių širdžiai.

Šią parodą organizavo Romuvos moterų klubas vadovaujamas E. Lucienės. Tai buvo Motinos dienos minėjimo išvakarėse. Parodą atidarė VLB valdybos narys A. Šiugždinis, pristatydamas publikai dvi šios parodos autorės: J. Lemkienę ir M. Veršlienę. R. Vainas parodoje būti negalėjo. Parodą aplankė daug lietuvių ir vokiečių. Hüttenfeldo lietuviai, žinoma visuomet nepraleidžia progos pažvelgti, ką naujo yra sukūrusios mūsų menininkės, bet buvo ir iš kitur atvažiuusių tautiečių. Porą valandų vėliau pilies salėje vyko Schriesheim'o kamerinio orkestro koncertas, ir beveik visi koncerto klausytojai atėjo anksčiau pasigėrėti lietuvių menininkų kūryba. Parodoje visi buvo pavaišinti vynu arba sultimis, dėl ko atmosfera tapo dar šventiškesnė, pripildyta nuotaikingo šurmulio. Kai tasai šurmulys aprimo, pasigirdo styginių instrumentų garsai pilies salėje. Miestelio visuomenė kartu su lietuviais mėgavosi ne taip dažnai čia skambančia, profesionaliai atliekama klasikine muzika. Mes, lietuviai, turime dažniau galimybių pasiklausyti orkestro ar choro atliekamų veikalų, nes mus aplanko Lietuvos profesionalios meno grupės, tuo tarpu vokiečiai tokie laimingi nėra – turi važiuoti į Mannheimą ar kitur, jei pasiilgsta dvasinio peno. Todėl šis vakaras mūsų miesteliui buvo šventiškas, neįprastas.

LIETUVIŲ TEATRAS MIUNCHENE

Nepaprastai gražia veikla pasireiškė Miuncheno lietuviai. Po 30 metų pertraukos atgijo teatrinis gyvenimas šioje apylinkėje – įsikūrė Miuncheno Lietuvių Teatro Sambūris. Motinos dienos proga šis sambūris pastatė Jono Griniaus dramatinę legendą "Stella Maris". Ši legenda pasakoja apie jauną lietuvių dailininką Adalbertą, kuris piešia madoną, tačiau ne Renesanso laikų italų dailininkų madoną – Adalbertas iškelia Marijos mergystę ir poetizuoja jos didžiulę auką. Dailininko kūryboje svarbų vaidmenį atlieka mergaitė Beatričė. Ji įkvepia tapytoją sukurti norimą Mergelės Marijos paveikslą. Dramoje veikia nepaprasti nepaprastų laikų žmonės: princesė, kardinolas, kunigaikštis, kunigaikštaitė, baronas. Visi šie vaidmenys buvo įdomiai ir spalvingai miuncheniškių aktorių atlikti. Spektaklį su dideliu atsидėjimu ir uolumu

režisavo Virginija Vyšniauskienė.

Šis spektaklis – didelis netikėtumas ne tik Miuncheno bendruomenei. Tai staigmena ir ženklas visoms lietuvių apylinkėms, kad kultūrinis lietuvių gyvenimas priklauso nuo pačių lietuvių kultūrinių poreikių, nuo jų kūrybinio aktyvumo. Smagu klausytis koncertų, operų, regėti gražiausius spektaklius, tačiau kas gali sulyginti šį smagumą su savo paties kūrybinių jėgų išreiškimu scenoje, drobėje, mašinraščio lape! Nepaprastos pagarbos nusipelnė tie mūsų tautiečiai, kurie sunkiausiomis sąlygomis sugebėjo skleisti gerį, kurti grožį, lyg žvaigždes iškelti šviesius idealus, kuriais ir šiandien galime sektis, galime scenoje juos reikšti. Tebus ši miuncheniškių iniciatyva kvietimas visoms lietuvių apylinkėms suburti naujas jėgas ir atgyti kūrybiniam gyvenimui.

Lietuvos krikščionių demokratų partijos valdybos REZOLIUCIJA dėl Rusijos karinio tranzito

Lietuvos krikščionių demokratų partijos valdyba, pažymėdama, kad LDDP valdžia 1994 m. birželio mėn. 28 d. priimt valstybės sienų apsaugos įstatymu faktiškai atsisakė valstybės sienos su NVS gynybos, naikina krašto apsaugos pasienio kovines pajėgas,

matydama, kaip Rusijos interesus remianti valdančiosios partijos grupuotė Seimo Nacionalinio saugumo komitete savo veikla kenkia prasi-
dėjusiam Lietuvos bendradarbiavimui su NATO,

žinodama apie naują grėsmę – dabartinės valdžios pasirengimą įteisinti Rusijos karinį tranzitą per Lietuvą į Karaliaučiaus kraštą,

susirinkusi į neeilinį posėdį priėmė šią rezoliuciją.

Lietuvos krikščionių demokratų partija dar kartą patvirtina savo nekintamą nuostatą, kad Rusijos karinio tranzito į Karaliaučiaus kraštą per Lietuvos teritoriją ne-

galima jokių būdu įteisinti ir nei karinis tranzitas, nei jo sąlygos negali būti derybų su Rusija objektas, nes:

– pavojų Lietuvai kelia pats suteikimas Rusijai teisės jos kariniams tikslams naudoti suverenią Lietuvos teritoriją, nepriklausomai nuo karinių pervežimų dažnumo bei kitų aplinkybių;

– kitos šalies karinį tranzitą per savo teritoriją leidžia tik nuo jos priklausoma šalis arba valstybė-sąjungininkė;

– teisės naudoti Lietuvos teritoriją Rusijos kariniams poreikiams suteikimas faktiškai įjungs Lietuvą į Rusijos strateginę sistemą jos kariniame regione tarp Baltarusijos ir Karaliaučiaus krašto.

Leisdama naudoti suverenią Lietuvos teritoriją, valdančioji partija faktiškai padeda primesti Lietuvai Rusijos vadinamojo artimojo užsienio vaidmenį. Rusijos karinio tranzito įteisėjimas pavojingai siejamas su Lietu-

vos ir Rusijos prekybos sutarties vykdymu.

Lietuvos krikščionių demokratų partija dar kartą ragina Respublikos Prezidentą, valdančiosios partijos pareigūnus – Adolfą Šleževičių, Povilą Gylį, Virgilijų Bulovą rimtai įsigilinti į šio pragaištingo Lietuvai Maskvos plano pasekmes.

Lietuvos krikščionių demokratų partija reikalauja, kad bet kokios derybos su Rusija dėl jos karinių krovinių ir kariškių gabenimo tranzitu per Lietuvos teritoriją ar jos oro erdvę būtų nedelsiant nutrauktos, o karinį tranzitą reglamentuojančios taisyklės nebūtų rengiamos.

Jeigu valdančiosios partijos pareigūnai, nepaisydami perspėjimų, koku nors būdu įteisintų Lietuvos teritorijos ar jos oro erdvės naudojimą Rusijos kariniams pervežimams į Karaliaučiaus kraštą, Lietuvos krikščionių demokratų partija vertins tokį veiksmą kaip neteisėtą sandėrį, vėl primetantį Lietuvai priklausomybę nuo Rusijos, todėl niekuo Lietuvos Respublikos neįpareigojantį.

Povilas Katilius,

Valdybos pirmininkas

Vilnius, 1994 m. liepos mėn. 11 d.

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

• Vokietijos oro linija "Lufthansa" šiemet per pirmus šešis mėnesius padarė 60 mil. dol. pelno. Tai pirmas šios valstybinės bendrovės pelnas per 5 metus.

• Pietryčių Azijos valstybių sąjungos užsienio reikalų ministrų suvažiavime po ilgesnės pertraukos dalyvavo ir Myanmar (buvusios Burmos) užsienio reikalų ministras. Karinė vyriausybė stengiasi įtikinti demokratines kaimynines vyriausybes, kad ji sukalbama, pasirengusi bendradarbiauti.

• Užsienio korespondentai praneša iš Uzbekistano sostinės Taškento, kad čia komunistinė valdžia ne tik nekeičia savo žmogaus teisių varžymo tradicijų, bet tą varžymą dar plečia. Valdžios agentai neseniai primušė BBC ir Reuterio spaudos agentūros reporterius. Vietinė spauda persekiojama, cenzūruojami net Rusijos laikraščiai. Vyriausybė valdo dekretais, radijo stočių nėra, dirba tik valstybinė stotis, kuri skleidžia tik "geras" žinias. Televizija irgi transliuoja tik vyriausybei palankias Rusijos programas, kurių nėra daug. Varžomas ir telefoninis tinklas, padėtis buvusi geresnė ir pačiais juodžiausiais Stalino metais.

• Nuo rugpjūčio 7 d. Kolumbijoje pareigas perims naujas prezidentas Ernesto Samper. Kolumbiečiai žiūri su pasitikėjimu į ateitį, nes šalyje neseniai atrasti nemaži naftos šaltiniai. Skelbiama,

kad 1997 m. Kolumbija galės eksportuoti kasdien po pusę mil. statinių naftos. Gera žinia Kolumbijai yra ir kavos pupelių pabrangimas. Gerą nuotaką kolumbiečiams gaudina tik buvusios futbolo pasaulio taurės varžybos. Kolumbija pralaimėjo prieš JAV rinktinę 2-1, nes jų garsus žaidėjas Andres Escobar netyčia įmušė įvartį į savo vartus. Escobar buvo nušautas, kai grįžo su savo komanda namo, nežinomų piktadarių prie netoli Medelino esančio naktinio klubo.

• Londone policija labai greit išaiškino ir suėmė plėšiką, kuris nusikaltimo vietoje pametė savo dokumentus, ne tik vairuotojo leidimą, bet ir gimimo metrikus.

• Afrikos Malawi valstybėje rinkimus pralaimėjo prezidentas Hastings Banda, užėmęs tą vietą per 30 metų. Tai buvo pirmi šalies prezidento rinkimai, kuriuose dalyvavo kelios politinės partijos.

• Irane, kur valdžia yra aukštųjų dvasininkų rankose, prasidėjo varžytinės tarp atskirų "Šventųjų miestų" mūlų ir ajatolų. Spėjama, kad bandoma pašalinti dabartinį valstybės prezidentą Rafsanjanį.

• Britanijos geležinkelių privatizavimas ir perdavimas naujai "Railtrack" bendrovei sukėlė senų darbo unių pradėtus streikus.

• Amerikietė, šalpos darbu ir tarptautinės labdaros darbuotoja, buvo sužeista Sudane, kai iš lėktuvo išmestas 200 svarų sunkumo maisto maišas, pataikė į ją ir sulaužė koją.

• Izraelio valdžia uždraudė kelias radikalų žydų organizacijas, kaip rabino Kahanės "Koch", kuri pavadinta teroristų grupuote. Ji bus traktuojama, kaip ir palestininčių teroro grupė "Hama".

• Vis daugiau pabėgėlių bando pasiekti JAV krantus iš Haiti salos. Laikinos bėglių stovyklos įsteigtos keliose Karibų jūros salose. Panama sutiko priimti 10,000. JAV karo laivai priartėjo prie Haiti. Vyksta debatai ar teks JAV marinams išlipti į salą gelbėti ten esančių 3,000 amerikiečių piliečių.

• Žurnalas "Financial World" skelbia, kad pasaulyje garsiausias produktas su žinomiausiu pavadinimu yra "Coca Cola" (pernai buvo "Marlboro"). Po tų dviejų seka: "Nescafe", "Kodak", "Microsoft", "Budweiser" ir "Kellogg's".

KREIPIMASIS

į masinės informacijos priemones ir žurnalistus

Pernai rugpjūčio mėnesį Lietuvos spauda ir politinės partijos sutartinai ir aktyviai veikdamos padėjo prezidentui Algirdui Brazauskui atsisakyti plano įteisinti Lietuvoje okupacinę kariuomenę iki jai pasitraukiant.

Dabar norima įteisinti Rusijos karinį tranzitą per Lietuvos teritoriją, kurį mes vertiname kaip pražūtingą Lietuvos įjungimą į Rusijos karinę sistemą. Laisvas žodis yra vienintelis laisvų piliečių ginklas. Lietuvos krikščionių demokratų parti-

jos valdyba kviečia masinės informacijos priemones bei kiekvieną žurnalistą plačiai skelbti faktus ir nuomones apie šį Lietuvai gyvybiškai svarbų reikalą.

**Lietuvos krikščionių
demokratų partijos valdyba**
Vilnius, 1994 m. liepos mėn. 11 d.

DIRVOS - VILTIES GEGUŽINĖ

IVYKS

SEKMADIENĮ, RUGPJŪČIO 14 D.

VINCO IR LIUDOS APANIŲ SODYBOJE
(8020 MULBERRY ROAD, CHESTERLAND, OHIO)

Pradžia 1 val.

Šilti pietūs. Bufeto užkandžiai. Gėrimai. Loterija. Dainos.

PELNAS SKIRIAMAS "DIRVAI"

BIBLIJA IR DAUGIAU

Vladas Vijeikis

Atrodo, kad dypukai neskaito biblijos. Jeigu skaitytų tai nesikabintų prie Lietuvos dabartinės valdžios su visokiais reikalavimais. Duok pasus. Pripažink piliečiais be jokių klausinėjimų. Nereikalauk dolerių už vizas. Atiduok mano tėvų ir prose-nelių turtą. Mokėk pensiją. Leisk balsuoti. Balsuoti ar nebalsuoti, bet prezidentas turi būti mūsų šalis ir t.t.

O jeigu skaitytų bibliją, tai žinotų, kad žydai ištrūkę iš Egipto sausom kojom perbrido jūrą. Paskui per keturiasdešimt metų klajojo, kol surado savo tėvynę. Pake-liui, daugybę kelių pastojusių, išmušė. Tiesa, jiems angelai padėjo. O pasileidusiems dypukams vargu ar jie skubės į pagelbą. O kaip Atlantą perbristi? Taigi, nemažai neperžengiamų ir neperbrendamų problemų. O čia taip sau be niekur nieko "duok pilietybę. Duok turtus." Atrodo, kad dabartinė Lietuvos valdžia skaito bibliją. "Palaukit keturiasdešimt metų. Perbriskit jūrą, išmuškite priešus. Tada pažiūrėsime".

Taigi bibliją anapus Atlanto stipriai studijuojama. Ypatingai apie Juozapą. Tas gudrus žydelis faraono patikėtiniu tapo ir per tai gerokai praturtėjo. Mūsų šalis Juoza-

pai skverbiasi į Ameriką. Jeigu ne prezidento patikėtinu taps, tai bent dolerių prisigraibys. Tik reikia dar geriau pastudijuoti Bibliją. Juozapas sapnus aiškinti moka. O kaip šitie?

Tik kaip tu sužinosi, ką Clinton sapnuoja, jeigu labai gudrus politikieriai nežino, ką jis daro. Tai kur tas moderniškas Juozapas turėtų prisiliesti. Jeigu prie demokratų, tai pranašauti didžiausią Amerikos pakilimą. Jeigu prie respublikonų, tai šaukti pasauliui apie Amerikos žlugimą. O kaip išsiaiškinti, kas laimės rinkimus? Baisiai sunkūs tie naujojo Juozapo keliai. Sapnus aiškinti daug lengviau. Clintonas nei lietuvių nei riebių karvių nesapnuoja. Jis sapnuoja, ką jam žmonelė iš vakaro į ausį pakužda. O kas supras moteris ir jų kuždėjimus.

Beje Clintonas lankėsi Rygoje. Šio brangaus svečio sutikti atlekė ir Estijos ir Lietuvos prezidentai. Žinoma, kaip ir mūsų giminės, žiūrėjo ką tas dėdė iš Amerikos atvežė. O Clintonas atvežė daug. Daug pažadų. Jis taip įpratęs nuo savo rinkiminės kompanijos meto svaityti pažadus, kad jis pats jau nebežino, ką jis pažadėjo ir ko jis neištesėjo. Kad taip mes savo gi-

mines tik pažadais galėtumėm pralinksminti ir patenkinti. O Clintonas nors ir ne lietuvis, bet gerai žino lietuvišką patarlę: pažadėjo, patiesijo, nedavė negriešijo. Lietuviškiau reikėtų sakyti: pažadėjo palinksminti, nedavė nenuodėmingas. Bet pirmoji patarlė gražiau skamba. Taip, kaip tie tušti Clintono pažadai.

O Clintonas pats į amerikiečius kreipiasi, kad jam aukotų bylai su merginomis apmokėti. Tos merginos brangiai kainuoja, kada jas glebėsčiuoji, o dar daugiau kai iš glėbio paleidi. Dabar Clintono advokatai varto konstituciją skersai ir išilgai ieškodami tokio straipsnio, kuris leistų prezidentui ką nori su merginomis daryti. Jei pavyks, tai bus atidarytas kelias visiems mergininkams. Senovėje žmona tokį vyrą su šluota gerai apkuldašintų ir rėktų, kad kitoj parapijoj girdėtų. Bet Clintonienė tyli. Gudri moterėlė. Kam čia kelti alasą, jeigu prezidentiene taip malonu būti. O Clintonas irgi nekvailas. Jis žmonelę už rankos visur vedžioja. Tiesą sakant, be jos kas iš jo būtų. Tai gražus šeimos paveikslas, kuris Amerijoje, sako, labai blunka.

Mūsų lietuviškoje visuomenėje šeima laikosi gerai. Štai žymų apsiskandalinusių veikėjų ginti išėjo žmona su žentais. Koks gražus šeimos paveikslas. O šeima, tai valstybės pagrindas.

GEGUŽINĖ IR SUGRIŽTUVĖS

Liepos 17 d. sekmadienį Clevelando šv. Jurgio parapija pradėjo Mišiomis bažnyčioje. Parapijos biuletenyje paminėtas St. Dariaus ir St. Girėno skridimas Lituanicos lėktuvu iš New Yorko į Kauną 1933 m. liepos 15 d. Lituanica 1933 m. liepos 17 d. perskridusį Atlantą nukrito Vokietijoje Soldino miške ir abu lakūnai žuvo. Parapijiečiai buvo paraginti pasimelsti žuvimo metinių dieną už

šiuos didvyrius, kurie išgarsino Lietuvą.

Po Mišių klebonijos sode buvo metinė gegužinė ir sugrižtuvės. Suvažioavo daug parapijiečių bei bičiulių. Visi buvo skaniai pavaisinti ir maloniai praleido laiką. Oras pasitakė puikus. Ačiū darbštiesiems parapijos tarybos nariams bei jų talkininkams, kurie įtemptai dirbo ruošdami bei sutvarkydami sodą po gegužinės. Ger.J.

Šv. Jurgio parapijos gegužinėje ruošiamas kavos ir kepinų staliukas. Nuotraukoje iš k.: R.Minkūnas, O.Masaitienė ir U.Gaižutienė

G.Juškeno nuotr.

GYVENIMISKOS ĮVAIRENYBĖS

Gérardas Juškėnas

PĖDOS MĖNULYJE

Prieš 25 m. JAV Apollo 11 erdvėlaivis – 1969 m. liepos 20 d. sekmadienį pakilo kelionei į mėnulį. Astronautai Neil Armstrong ir Edwin Adrin 4:17 val. p.p. nusileido specialiu aparatu ("lunar lander") į mėnulio Tylos jūrą. "Erelis nusileido", – radijo bangomis Armstrong pranešė NASA misijos valdymo centrui. Tai buvo pirmas kartas, kada žmonės iš Žemės nukeliavo į kitą visatos kūną. Skambėjo bažnyčių varpai, žmonės meldėsi ir virš 500 milijonų žiūrovų Žemėje stebėjo televizijos ekranuose vaiduokliškus šešėlius 250,000 mylių atstume, išlipančius į dulkėtą mėnulio paviršių.

Neil Armstrong, kilęs iš Wapakoneta, OH., žengęs pirmąjį žingsnį mėnulyje pareiškė: "Mažas žingsnis žmogui, didelis šuolis žmonijai". Šie žodžiai radijo bangomis pasiekė kiekvieną Žemės kampelį.

Šiomet liepos 20 d. Baltuose rūmuose, Washington, Apollo 11 trejetas – Neil Armstrong, Edwin Aldrin ir Michael Collins susitiko su kitais 18 Apollo programos astronautų ir JAV prezidentu Clinton. Jie dar kartą patvirtino, kad amerikiečiams dangus neturi ribų. Bet... Žemė kartais juos sulaiko.

ANTARKTIKA – BANGINIŲ DRAUSTINĖ

Daugiau negu 90% pasaulio banginių bus apsaugoti nuo medžioklės Antarktikos draustinėje. Tarptautinė banginių medžioklės komisija posėdyje Meksikoje paskelbė 11 milijonų kvadratinų mylių aplink Antarktikos kontinentą banginių draustinę. Šis pasiūlymas buvo priimtas 23 balsais prieš 1. Japonija vienintelė balsavo prieš šį nutarimą. Norvegija ir kiti 5 banginius medžiojantieji kraštai susilaikė nuo balsavimo.

Nežiūrint draudimų visa-

me Žemės rutulyje prieš komercinę banginių medžioklę, kasmet šimtai banginių yra užmušami – pasiteisinant neva moksliniais tyrimais. Banginių draustinės nuo seniau egzistuoja Indijos vandenynė ir Meksikos Ramiojo vandenyno pakrantėse. Tačiau Antarktikos draustinė išsaugos visas didžiųjų banginių gimines. Iki šiol dėl medžioklės mėlynųjų banginių skaičius sumažėjo iki 450, o kupertųjų banginių nuo kelių tūkstančių pradės smarkiai augti.

KATĖ NUSKRIDO 33,000 MYLIŲ

Po 12 dienų ir 33,000 mylių skrydžių tarp New Yorko, Los Angeles, Miami ir San Juan, raina katė – Tabita pirma klase grįžo reaktyviniu lėktuvu su jos savininke – jauna artiste Carol Timmel į Los Angeles. Juodvi pradėjo tą kelionę iš New Yorko birželio 30 d., kada katė dingo iš narvelio lėktuvo krovinių skyriuje. Tower Air b-vė atydziai ieškojo jos lėktuve, pasamdė gyvulių gelbėjimo tarnybą ir net aiškiaregi. Savininke C. Tim-

mel kreipėsi į teismą, kad lėktuvą iškrėstų, bet nutraukė bylą oro linijai sutikus 24 valandoms sustabdyti to lėktuvo skrydžius.

Išdėstė lėktuve katei spąstus su šviežia tuna žuvimi, bet kaprizinga Tabita nepasirodė, nes jai patinka tik sausas kačių maistas. Pagaliau pati C. Timmel atėjo lėktuvan ir šaukė Tabitą pasirodyti. Paigirdo "miau" ir katė iš tarplubio krovinių skyriuje nušodo pas šeimininkę.

Trijų metų amžiaus Tabita, kelionėse praradusi 2 svarus, buvo nuvežta pas veterinarą, kuris rado ją sveiką ir labai alkaną. Kita šeimos katė, Pandora, saugiai pirmu skrydžiu atkeliavo į Los Angeles. Tačiau nieks nežino, kaip Tabita sugebėjo pabėgti iš narvo.

JAV TAPATYBĖS LIUDIJIMAI

Atstovų rūmuose Imigracijos reformos komiteto yra pasiūlyta įvesti tapatybės liudijimus (I.D. cards) visiems JAV piliečiams ir legaliems imigrantams. Naujas liudijimas – socialinio draudimo

kortelės pavidalo, su nuotrauka ir piršto atspaudu, padėtų darbdaviams tikrinti ar darbo ieškantiems asmenims yra leidžiama dirbti šiame krašte.

Dirbantiems nereikės visą laiką tą kortelę nešiotis kišeniuje. Tačiau ją reikės parodyti darbdaviui, ieškant darbo. Anot tokią kortelę siūlančio komiteto, tas neleis nelegaliems imigrantams išsidarbinti. Esą dabar tokie imigrantai lengvai gauna darbą su padirbtais dokumentais.

POTVYNIAI PAKENKĖ MEDŽIAMS

Pernai JAV Vidurinius vakarus nusiaubė upių potvyniai be milijoninių nuostolių gyvenvietėms, derliams ir pramonei, kartu išnaikino daug medžių. Medžiai jų augimo metu buvo ilgą laiką apsemti vandens. Gilus vanduo ir nuosėdos, sustabdydamos deguonies ir syvų tekėjimą kamienais, užtroškino medžius. Labiausiai nukentėjo ažuolai, hachberry, hickory, šėivamedžiai, platanai ir vinkšnos. Pekano riešutmedžiai, sidabriniai klevai ir drebulės pakenčiamai išsilaikė.

TELYDI SĖKMĖ

Algirdo ir Dalios Zikų iš Canton, MA, jaunosios atžalos - dukrelė GIDA ir sūnus JONAS sėkmingai eina pasirinktu mokslo keliu.

Gida šį pavasarį baigė University of Massachusetts, Amherst, kur įsigijo bakalauro laipsnį iš mechanikos inžinerijos. Gida taip pat gavo progą studijuoti vieną semestrą Louisiana State University.

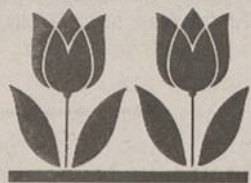

Jonas pavasarį baigė Boston College High School vienas iš dešimties pirmųjų mokinių. Jis yra baigęs Bostono lituanistinę mokyklą, yra skautas vytiš, ir daugelį metų priklauso Bostono lietuviškų šokių grupei. Jonas liepos mėnesio pradžioje pradėjo mokslus Unites States Naval Academy, Annapolis.

ANTANUI VALAIČIUI 90!

Šio garbingo jubiliejaus proga tėtį ir senelį sveikina bei geros sveikatos jam linki jo vaikai ir anūkai.

NEPAMIRŠKITE VARGŠŲ

Vidurvasarį daugeliui nerūpi žiemos rūpesčiai. Clevelando Šv. Jurgio parapijos Šalpos centras kas mėnesį paskirsto apylinkės vargšams maistą. Jų skaičius nuolat auga. Jau dabar pradėta rūpintis maistu vargšams padėkos Dienai ir Kalėdoms. Kartu planuojamos Kalėdų dovanėlės vaikams ir seneliams. Laukiama cleveland-

dienčių dosnumo. Daug padėtų tinkami dėvėti vartoti drabužiai, antklodės, patalynės reikmenys ir žaislai vaikams. Piniginės aukos iga-lintų pirkti maistą. Informacijai apie vargšų šelpimą kreipkitės į kleboną kun. Juozą Bacevičių, Virginiją Rubinski arba Mariją Hudgins.

Ger.J.

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road
North Palm Beach, FL 33408
SE Corner of PGA Bridge

407-622-5000
407-626-6562 res
407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

1994 m. BALTIEČIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

1994 m. Š. Amerikos Baltiečių lauko teniso pirmenybės bus pravestos JAV-bių latvių atvirų pirmenybių rėmuose, 1994 m. rugsėjo 3-4 d.d., Wickertree Tennis Club, 5760 Maple Canyon Dr., Columbus, Ohio. Tel. 614-882-5725. Vykdo - JAV-bių latvių teniso sekcija.

Varžybų pradžia abi dienas nuo 8:30 val. ryto. registracija - šeštadienį, nuo 8:00 val. r.

Programa: Vienetai - vyrų, senjorų 45-54 m., veteranų (55 m. ir vyresnių), jaunių (1976 m. gimimo ir jaunesnių) ir

moterų (tik viena klasė). Dvejai - vyrų, moterų, mišrus ir senjorų (45 m. ir Vyresnių).

Klasifikacija - pagal žaidėjo amžių 1994 m. rugsėjo 3 d., išskyrus jaunių klasę.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

Dalyvių registracija - iki rugsėjo 1 d., pas JAV Latvių teniso vadovą: Edgars Bedritis, 5680 Forest Grove Ave., Westerville, OH 43081 Tel 614-523-0009. Fax - tas pats.

Papildoma informacija - Arturs Zageris, tel. 614-236-

5690 namų, 614-459-5200 darbo.

Lietuviai žaidėjai informacijas taipogi gali gauti pas ŠALFASS V C. V-bos gen. sekr. Algirdą Bielskų 216-486-0889 ar pas ŠALFASS teniso vadovą Dr. Algį Barauską 810-258-6535.

Sporto klubai gauna smulkesnes informacijas.

Varžybos bus vykdomos privačiame klube, uždaroje patalpose, išskirtinai geros sąlygose. Lietuviai tenisininkai kviečiami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

XVI EUROPOS JAUNIŲ KREPŠINIO ČEMPIONATAS

Nesėkmingai čempionatą pradėjo Lietuvos jaunieji krepšininkai. Pirmąsias rungtynes po grupyje, kuriame dar žaidžia Izraelis, Slovėnija, Vokietija, Italija ir Graikija, jie pralaimėjo slovėnams 74:79 (34:34). Kaip pastebi sporto komentatoriai, mūsų vaikinai visas rungtines žaidė tarsi snūduriuodami, be azarto ir sportinės ugnelės.

Tą dieną dar žaidė: Kroa-

tija - Ukraina 106:76, Ispanija : Rusija 80:66, Italija - Vokietija 76:68, Prancūzija - Turkija 80:66 ir Izraelis - Graikija 71:88.

Kitą turnyro dieną lietuviai susitiko su vokiečiais. Iš karto reikia pasakyti, jog šių mūsų vakinai buvo neatpažįstami ir jau nuo pirmųjų žaidimo minučių matėsi, kad žaidimo sąlygas diktuoja jie. Pirmasis kėlinys laimėtas

44:38, o rungtynės - 84:62.

Be šių rungtynių, tą dieną užfiksuoti dar tokie rezultatai: Italija - Graikija 72:70, Kroatija - Rusija 76:74, Turkija - Ukraina 92:79, Ispanija - Prancūzija 69:68

Paskutiniu metu sužinota, jog, nepaisant nesėkmės pirmąją turnyro dieną, mūsų jaunieji krepšininkai pateko į finalą, kur susitiko su kroatiais. Juos nugalėję, lietuviai iškovavo Europos jaunių krepšinio čempionų titulą.

Pasiteiraukite apie atpigintus bilietus spalio mėn.

RYGA, VARTAI Į PABALTIJĄ

SUPAŽINDINAM SU ATA'S TAUPIAUSIOM SKRYDŽIŲ KAINOM Į PABALTIJĄ

Ar Jūs skrendate biznio reikalais, ar pasimatyti su giminėmis Pabaltijje, Jūs nenorite gaišti laiko persėdami Maskvoje ar Frankfurte. Norite nukeliauti kuo greičiau, be reikalo neišleidžiant dar daugiau pinigų. ATA's iš New Yorko į Rygą yra greičiausias kelias. ATA paruošė jums pigiausią ir maloniausią kelionę, kurią jūs tikrai užsipelnėt. Į viengpusę kainą iš New Yorko ne aukštesnės kaip \$429, ir žemos—iki \$279 spalio mėn., ATA yra vienas iš geriausių pasirinkimų tarp aukštų kainų skrydžių kompanijų.

PATOGŲ PERSĖDIMAI JAV
Naudokitės ekonomiškais ATA's skrydžiais į Rygą iš JAV miestų. Pasirinkite patogius TWA skrydžius, kurie sujungia New Yorko ATA's su Ryga.

SKAMBINKIT JŪSŲ KELIONIŲ AGENTUI ARBA ATA:
800-382-5892.

iš
NEW YORKO
Savaitės dienomis
\$399
Į viengpusę
Keliaujant nuo 6/1 iki 9/30

Savaitgaliais
\$429
Į viengpusę
Keliaujant nuo 6/1 iki 9/30

Studentams
\$349
Į viengpusę, savaitės dienomis
Keliaujant nuo 6/1 iki 9/30

Išskrendant iš	Savaitgalį	Savaitės dienomis
ATLANTA	\$561	\$531
BALTIMORE	\$520	\$490
BOSTON	\$429	\$399
†CHICAGO	\$484	\$454
CLEVELAND	\$520	\$490
DALLAS	\$579	\$549
DETROIT	\$524	\$494
HOUSTON	\$579	\$549
†LOS ANGELES	\$547	\$517
MIAMI	\$569	\$539
MINNEAPOLIS	\$479	\$449
NEW ORLEANS	\$569	\$539
PHILADELPHIA	\$474	\$444
PHOENIX	\$547	\$517
PITTSBURGH	\$479	\$449
SAN ANTONIO	\$579	\$549
SAN DIEGO	\$547	\$517
†SAN FRANCISCO	\$547	\$517
SALT LAKE CITY	\$547	\$517
SEATTLE	\$549	\$519
WASHINGTON D.C.	\$520	\$490

Visos kainos yra nustatytos perkant skrydžius į abu galus
† Per ATA.
Visi kiti miestai per TWA sujungti su New Yorko, tęsiant į Rygą per ATA.

ATA
American Trans Air

Bilietai turi būti nupirkti 7 dienas prieš išskrendant. Taip pat yra šiek tiek brangesni bilietai turintys mažiau suvaržymų. Valstybiniai mokesčiai \$32.95 sumokami atsiimant bilietus. Studentų amžius nuo 18 iki 26 m., parodant mokyklos I.D. ATA suteikia pataravimus į Rygą iki Spalio 30, 1994.

OHIO RENGINIAI

Nuotykiai Akron, š.m. rugpjūčio 6 d., Derby Downs, bus nemokamas šeimų festivalis kartu su 57-tomis metinėmis All-American Soap Box Derby lenktynėmis, kurias globo East Ohio Gas dujų b-vė. Jaunimas lenktyniaus važiuodami pakalnėn jų pačių statytais bemotoriniais automobiliukais (seniau juos sukaldavo iš medinių muilo dėžių). Tel. 733-8723.

Clevelando "Homearama", liepos 30 – rugpjūčio 14 d., Waterford kryžkelėje prie Drake ir Prospect g., 14 naujų namų paroda, – Strongsville, Oh. Globoja East Ohio Gas ir Columbia Gas b-vės. Tel. 524-07875. Stark apskrities namų paroda, rugpjūčio 6-14 d., trejose vietose Plain Township vietovėje. Tel. 494-5700.

Italų-amerikiečių festivalis, Warren, Oh., rugpjūčio 12-

14 d., Courthouse Square, Warren miesto centre. Pasielinksminimas, etniniai valgiai ir parodėlės. Tel. 393-3444.

Uosto dienos, rugpjūčio 5-7 d., Bridge Str., Ashtabula uoste. Karnavaliniai pasivažinėjimai, žaidimai vaikams, laivų parada, rankdarbiai bei pasielinksminimas. Tel. 964-3050 arba 964-8377.

Senoviškų automobilių paroda, rugpjūčio 7 d., Austintown vidurinėje mokykloje (3 mylios iš Rt. 11, Mahoning Ave. nuvažiavimas, Austintown, OH.) Tel. 536-8867.

Tuscarawa apskrities Italų-amerikiečių festivalis, rugpjūčio 12-14 d., New Philadelphia miesto centre. Tel. 339-2660.

Slavų kaimo derliaus festivalis, rugpjūčio 20-21 d., Fleet Ave., Slavic Village, Cleveland, OH. Tel. 271-5591. Ger.J.

atlanta

IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011

639 East 185th Street • Cleveland, OH

Iš anksto susitarus, paskambinant į

Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

PARENGIMAI

1994 M.

• RUGPJŪČIO 14 d. DIRVOS IR VILTIES draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.

• RUGPJŪČIO 28 d. Kun. Juozapo Anglaičio 60-ties metų kunigystės sukakties ir 90-to gimtadienio pagerbimas. Šv. Jurgio parapijoje šv. Mišios 10:30 ryto.

• RUGSĖJO 18 d. Virginijos Bruožytės-Muliolienės koncertas. Rengia skautininkų draugovė ir Dievo Motinos parapija.

• RUGSĖJO 25 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų atidarymo šventė. Šv. Mišias celebruos vyskupas Edward Pevc Mišios 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• SPALIO 1 d. Pabaltijiečių vakaras. Rengia Clev. Pabaltijiečių komitetas (Lietuviai, latviai ir estai.)

APARTMENT FOR RENT

LAKE SHORE – 185 St. Area Modern, large 1 bedroom, appliances, Air cond. Garage included. Quiet bldg. No pets. Lease. \$325 Call 338-3205

• SPALIO 8 d. Los Angeles vyrų kvarteto koncertas Rengia vyr. skaučių Židinys.

• LAPKRIČIO 13 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• LAPKRIČIO 19 d. L.K. Ramovės Lietuvos Kariuomenės Atkūrimo Minėjimas

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje pradz. 9:30 v.v.

1995 M.

• KOVO 5 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties šventės tęsinys šv. Mišias celebruoja vyskupas James Quinn 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

PADĖKA A. † A. VYTAUTAS ALEKSANDRŪNAS

Mano mylimas Tėvelis mirė staiga ir netikėtai 1994 m. gegužės 16 d., sulaukęs 78-erių metų, Los Angeles, CA. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje.

Širdingai dėkojame visiems, dalyvavusiems Šv. Mišiose Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje Los Angeles. Taip pat kun. Volskiui už Šv. Mišių atlaikymą. Mielai mūsų šeimos draugei Ramunei Vitkienei dėkojame už Šv. Mišių skaitymus ir atsisveikinimo pravedimą. Nuoširdus ačiū solistams J. Čekanauskienei ir R. Dabšiui kartu su parapijos choru atlikusiems gražias ir jautrias giesmes bažnyčioje.

Reiškiame nuoširdžią padėką kan. V. Zakarskui už maldų pravedimą koplyčioje, kun. A. Saulaičiui, SJ., už jautrius žodžius koplyčioje ir už gedulingų Šv. Mišių atlaikymą. Taip pat kun. Markui už palydėjimą į kapines. Ypatingai dėkojame kol. V. Mažeikai už atsisveikinimo pravedimą LST korp! Neo-Lithuanijos vardu koplyčioje, mieliems J. Jurkūnui ir M. Valiukėnui, tariusiems jautrius žodžius bei kol. A. Juodvalkiui už skaitymus Šv. Mišių metu. Didelis ačiū korporantams, stovėjusiems sargyboje ir visiems nešusiems karstą. Nuoširdžiai dėkojame mūsų mielai draugei sol. A. Gaižiūnienei už jos puikias, jaudinančias ir raminančias giesmes gedulingų Šv. Mišių metu. Taip pat dėkui muz. R. Sokui, pritarusiam Audronei vargonais ir giedojimu.

Labai dėkojame už aukas Šv. Mišioms ir kitiems tikslams, už užuojautos žodžius išreikštus mums raštu, spaudoje ir už gėles. Nuoširdžiai dėkojame draugams, dalyvavusiems atsisveikinant su A.A. Tėveliu Los Angeles ir Chicagoje. Mūsų skaudžios liūdesio dienos buvo daug lengvesnės, kadangi visą laiką šalia jautėme didelę mūsų ir A.A. Tėvelio draugų paramą, šiltą užuojautą ir jų begalinį rūpestį. Branginame Jūsų visų draugystę ir reiškiamo gilią padėką visiems prisiminusiems brangų A.A. Tėvelį.

Padėka laidotuvių direktoriams, p. D. Petkui ir jo sūnui už jų malonų ir rūpestingą patarnavimą

*Giliame liūdesyje likusi dukra Vita
ir jos vyras Vytautas Girdvainiai.*

A. † A. KOSTUI GASPARAIČIUI

mielam buvusiam kaimynui mirus, jo sūnui DR. ARŪNUI GASPARAIČIUI ir šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

*Roma ir Danielius Degesiai
Dainius ir Gintaras su šeimomis*

Širdinga užuojauta JUOZEI KRIŠTOLAITYTEI
– DAUGĖLIENEI seseriai

BRONEI BOTYRIENEI
mirus Vilniuje.

*Jonė ir Kazys Karaliai
Jacksonville, Florida*

VASAROS MALONUMAI

Vidurvasarį Ohio valstijoje prasideda visokios mugės bei parodos. Didžiausia JAV-jose yra "Ohio State Fair" mugė Columbus mieste, kurioje apstu visokių pasilinksminimų, garsių artistų pasirodymų, karuselių bei pasivažinėjimų ir įvairių valgių. Ši mugė veiks rugpjūčio 5-21 d. Ohio parodų centre.

Visose valstijos apskrityse irgi bus apstu vietinio pobūdžio mugių. Mums artimiausia bus rugpjūčio 3-7 dienomis E. 185 gatvėje – The Old World Festival. To festivalio metu visi lietuviai

yra kviečiami paviešėti Lietuvių namų Gintaro restorane. Rugpjūčio 4-7 d. 6-12 val. vakarais L. namų salėje bus kazino ir pokerio lošimai. Rugpjūčio 27-28 d. nariams ir jų šeimoms bus speciali viešnagė – "Open House" su vaišėmis ir šokiais, vietoje gegužinės užmiestyje. Ger.J.

★★★★★

*Skaitykite ir platinkite
DIRVA*

TRISDEŠIMT ANTRAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Apimtis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiu įteikti data 1994 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai gražinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

BALYS AUGINAS

Poezijos knyga

METAFORŲ SMUKAS

Apie ją rašė:

DIRVA – Paskutinis knygos puslapis. Jį užverti ir klausai. Tylu. O tu girdi **METAFORŲ SMUKO** melodiją. Ir žodžius: Klajūno spyglį iš paukščio ilgesio dainos išrauk!

(V. Kavaliūnas)

TEV. ŽIBURIAI – Augino poezijos tematikos apimtis nepaprastai plati. Knyga teikia dvasinę atgaivą ir estetinį pasigėrėjimą –

(A.M. Balašaitienė)

• **DIRVA** – Vaizdingumas yra neatskirama poeto B. Augino prigimtinė savybė, būdinga jam. Poetas buvo savo tėvynės žemės pranašas. Laikas parodė, kad Lietuva pabudo. Pranašystė buvo tikra. (K. Barėnas)

KNYGA GAUNAMA DIRVOJE

Kaina 12 dol. Siunčiant
paštu – 14 dol.

★★★

KIEMO DARBAI

Greitai ir tvarkingai atlieku įvairius mažesnius ir rimtesnius kiemo darbus.

Skambinkite:

Linui Mulioliui 692-0702

★★★

KAUNE

IŠNUOMUOJAMI BUTAI

1 ar 2 miegamųjų už \$30 - \$40 savaitei, ramiame rajone, pilna virtuve, vonia, telefonu ir TV. Galimas buitinis aptarnavimas ar automobilis su šoferiu.
Tel.: (Kaune) 77-66-21 arba 77-28-38 A. Mažeika, Pramonės prospektas 49-92, Pašto dėžė 733, Kaunas 3036

OPEN HOUSE AUG. 7 SUN 11-5
GATES MILLS – CHESTERLAND
gorgeous castle on a hill,
2 acres, 2 fireplaces and a turret library to a dazzling cherry kitchen with granite counters. Completing this stately home is an elaborate low level. A "Castle on a Cloud"
Call 423-8864 \$339,900
3 bedr., 3.5 baths, jacuzzi 3.5 garage...

TRANSPAK

MAISTO SIUNTINIAI

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – **AIR CARGO**

Pinigai pervedami **doleriais**

Maisto siuntiniai, nuo \$39 – iki \$98.

RŪTA DEGUTIENĖ 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK

Dirbame nuo 1987

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629 Chicagos tel. 312 436-7772
Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru.